

Mahdollisuuksien piha!

Arvostelupöytäkirja 22.10.2008

“Mahdollisuuksien piha!” -
kerrostalopihojen suunnittelukilpailu

Arvostelupöytäkirja

1. Kilpailujärjestelyt

- 1.1 Kilpailun järjestäjät, luonne ja tarkoitus**
- 1.2 Osallistumisoikeus**
- 1.3 Palkintolautakunta ja asiantuntijat**
- 1.4 Kilpailun aikataulu**
- 1.5 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen**
- 1.6 Kilpailua koskevat kysymykset**
- 1.7 Kilpailuehdotukset**
- 1.8 Yleisöpalautte**

2. Kilpailun tausta ja kilpailualue

3. Kilpailun yleisarvostelu

- 3.1 Arvosteluperusteet**
- 3.2 Kilpailun yleisarvostelu**
- 3.3 Kuninkaantammen kokonaisidea ja kaupunkikuva**
- 3.4 Pihan käyttö ja toiminnot**
- 3.5 Pihan yksityinen/julkinen tila**
- 3.6 Pihan maisema ja tilarakenne**
- 3.7 Asukaslähtöisyys**
- 3.8 Pihan ekologisuus**

4. Ehdotuskohtaiset arvostelut

- 4.1 Yläluokka**
- 4.2 Keskiluokka**
- 4.3 Alaluokka**

5. Kilpailun tulos

- 5.1 Palkinnot ja lunastukset**
- 5.2 Kilpailun anti ja jatkotoimenpiteet**
- 5.3 Arvostelupöytäkirjan varmennus**
- 5.4 Nimikuorten avaus**

Liite: Palkitut ehdotukset

1. Kilpailujärjestelyt

1.1 Kilpailun järjestäjät, luonne ja tarkoitus

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto ja ympäristöministeriö järjestivät yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA), Maisema-arkkitehtiliiton (MARK) ja Viherympäristöliiton kanssa yleisen pihasuunnittelukilpailun Kuninkaantammen alueen kerrostalopihojen suunnittelusta.

Kerrostalopihan suunnittelu tehdään yleensä rakennussuunnitteluvaiheessa. Kilpailulla selvitettiin, voidaanko nykyistä käytäntöä varhaisemmalla pihasuunnittelulla löytää uusia ideoita pihojen asemakaavatasoiseen suunnitteluun. Varhaisesta suunnitteluajankohdasta johtuen lähtötiedot eivät olleet yhtä tarkkoja kuin rakennussuunnitteluvaiheessa.

Kilpailussa etsittiin uusia ideoita kerrostalopihojen suunnitteluun. Niitä on tarkoitus hyödyntää Kuninkaantammen tulevan kerrostaloalueen suunnittelun lisäksi muilla uusilla kerrostaloalueilla ja täydennysrakentamiskohteissa.

Kuninkaantammeen on laadittu osayleiskaavatyössä alueen suunnittelun lähtökohdat ja yleiset periaatteet aluekokonaisuudelle ja korttelirakenteelle. Näitä lähtökohdista hyödyntäen on tarkoitus laatia ideatasoinen alueen kerrostalopihojen koskeva yleissuunnitelma, jota tarkennetaan kolmen pihan osalta toteuttamiskelpoiseksi suunnitelmaksi.

Suunnittelukilpailua varten pyydettiin Kuninkaantammen suunnittelusta kiinnostuneita kaupunkilaisia kertomaan unelmiinsa ja haaveitaan kerrostalopihosta: mitä pihoihin voisi tapahtua ja tehdä, miltä pihoihin näyttäisi ja minkälainen on viihtyisä ja eri vuodenaikoina toimiva piha. Saadut tarinat ja ideat on liitetty osaksi kilpailuaineistoa inspiraation ja innoituksenlähteeksi. Tarinoita ja näyttelyä saatua yleisöpalautetta on käsitelty palkintolautakunnassa.

1.2 Osallistumisoikeus

Kilpailu oli avoin kaikille. Esteellisiä osallistumaan kilpailuun olivat palkintolautakunnan jäsenet, sihteeri, näiden yhtiökumppanit tai läheiset. Esteellinen oli myös henkilö, joka on osallistunut kilpailuhankkeen valmisteluun siinä määrin, että hänellä on siitä huomattavaa lähtökohtaa muihin kilpailijoihin verrattuna. Kilpailusta julkaistiin hankintailmoitus HILMA-palvelussa.

1.3 Palkintolautakunta ja asiantuntijat

Palkintolautakuntaan kuuluivat kilpailun järjestäjän nimeämänä:

Annukka Lindroos, puheenjohtaja

Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

Maria Karisto

Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

Sari Ruotsalainen

Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

Suvi Tyynilä

Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

Aila Korpivaara

Ympäristöministeriö

Katri Tulkki

Ympäristöministeriö

Pekka Leskinen

Viherympäristöliitto

Ifa Kytösaho

Helsingin kaupunki, talous- ja suunnittelukeskus

Ulla Vahtera

Helsingin kaupunki, rakennusvalvontavirasto

Suomen Arkkitehti liitto (SAFA) ry:n nimeämänä:

Jari Viherkoski, arkkitehti

Maisema-arkkitehti liitto (MARK) ry:n nimeämänä:

Ranja Hautamäki, maisema-arkkitehti

Palkintolautakunnan sihteerinä toimi **Elina Tuominen**,

Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

Palkintolautakunta kuuli seuraavia asiantuntijoita:

Toteutus ja kustannukset:

Kari Harju, Helsingin kaupunki, rakennusvirasto

Teknitaloudellinen suunnittelu:

Risto Joensuu, Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

Liikennesuunnittelu:

Pirjo Koivunen/ Leena Saransaari, Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

Pelastusreitit ja turvallisuus:

Esko Rantanen, Helsingin kaupunki, Pelastuslaitos

Yleisöpalautte ja vuorovaikutus:

Juha-Pekka Turunen, Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

Lisäksi palkintolautakunta pyysi teknillisen neuvottelukunnan kannanoton kilpailutöistä.

1.4 Kilpailun aikataulu

Kilpailuohjelma ja liiteasiakirjat olivat 12.6.2008 lähtien saatavissa Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston internetsivuilla. Painettu kilpailuohjelma oli saatavana Suomen Arkkitehtiliitosta, kaupunkisuunnitteluvirastosta ja kaupunkisuunnitteluviraston näyttelytila Laiturilta. Kilpailu päättyi torstaina 18.9.2008 ja ehdotusten oli oltava perillä viimeistään 25.9.2008. Kilpailuehdotukset olivat nähtävillä Kaupunkisuunnitteluviraston näyttelytila Laiturilla 7.10. - 1.11.2008.

1.5 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailussa noudatettiin kilpailuohjelmaa ja Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä em. järjestyksessä. Kilpailun järjestäjät, palkintolautakunta, Suomen Arkkitehtiliiton kilpailutoimikunta ja Maisema-arkkitehtiliitto ovat hyväksyneet kilpailuohjelman.

1.6 Kilpailua koskevat kysymykset

Kilpailijoilla on oikeus pyytää ohjelmaa koskevia selvityksiä ja lisätietoja. Nimimerkillä varustetut kirjalliset kysymykset lähetettiin postitse. Kysymysten tuli olla perillä 24.6.2008 ja niihin vastatattiin 4.7.2008 mennessä ja vastaukset olivat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston internetsivuilla.

1.7 Kilpailuehdotukset

Kilpailuun jätettiin yhteensä 24 ehdotusta, joista kaikki saapuivat määritetyn ajan puitteissa.

1.8 Yleisöpalautte

Kilpailuehdotukset olivat nähtävillä Kaupunkisuunnitteluviraston näyttelytila Laiturilla 7.10. – 1.11.2008, jolloin yleisöllä oli mahdollisuus kommentoida töitä. Kilpailutöistä järjestettiin myös kolme tilaisuutta, joissa arkkitehtuurikoulu Arkin oppilaat sekä Helsingin yliopiston ympäristöjärjestö Dodo ry:n edustajat tutustuivat ehdotuksiin ja kommentoivat niitä. Saatu yleisöpalautte toimitettiin palkintolautakunnan käyttöön. Näyttelyn yhteydessä oli myös mahdollista äänestää omaa suosikiaan. Yleisöäänestyksen tulos oli seuraava:

1. sija: nimimerkki "3+3"

Jaettu 2. sija nimimerkit "Cyklo" ja "Laituripihat"

4. sija nimimerkki "Ihanalla pihalla"

5. sija nimimerkki "Green Walls"

Yleisön yksittäisten kommenttien ja kannottojen kautta vahvistui se käsitys, että kerrostalopihojen käyttäjäryhmien tarpeet ja toiveet ovat moninaisia. Palautteessa korostettiin muun muassa pihojen sosiaalista ulottuvuutta, toiminnallisuutta ja asukaslähtöisyyttä. Edellämainitut asiat olivat myös tärkeä osa palkintolautakunnan arvosteluperusteita. Yleisöäänestyksen perusteella voidaan arvioida, että niin alan ammattilaiset kuin pihojen käyttäjätkin arvostavat samankaltaisia asioita kuten selkeyttä, vahvaa identiteettiä, monipuolista toiminnallisuutta ja asukkaiden vaikutusmahdollisuutta.

2. Kilpailun tausta ja kilpailualue

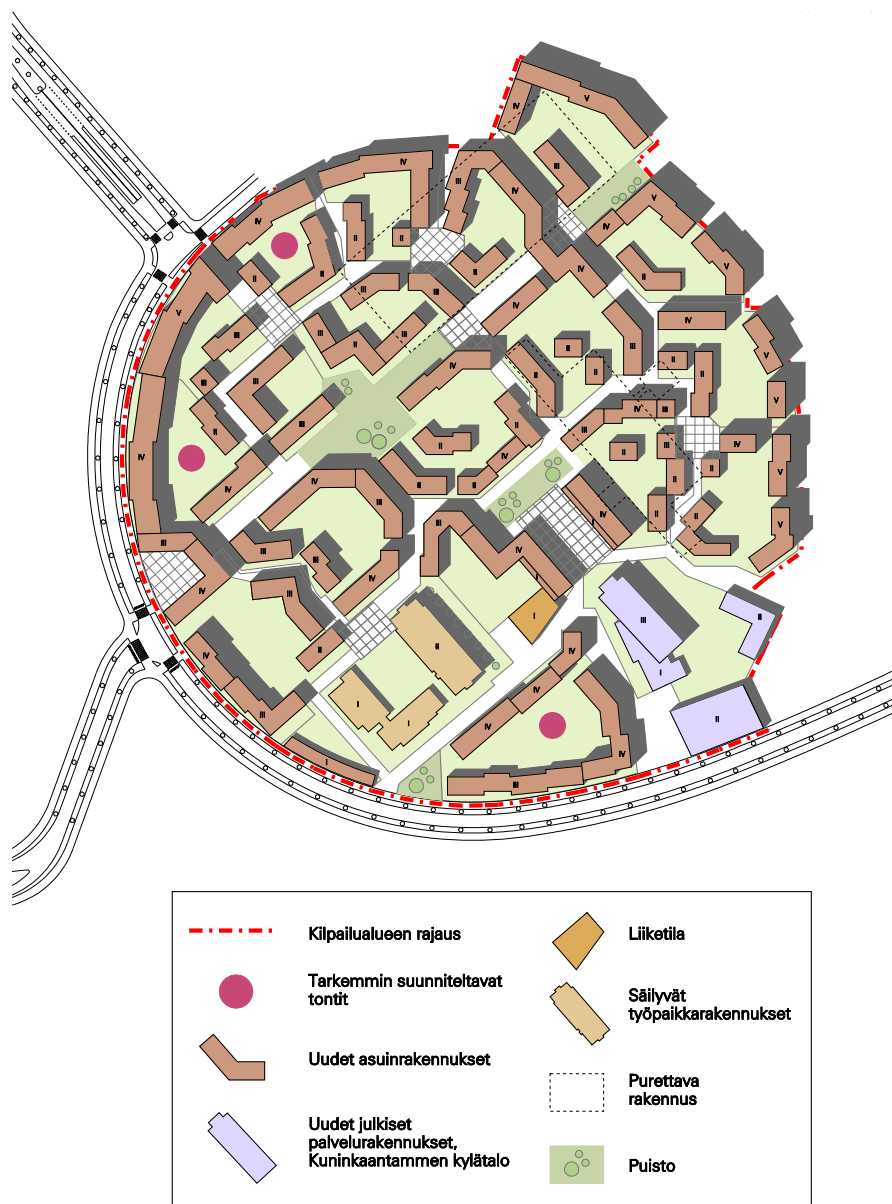
Kerrostalojihoiden kehittäminen on osa kaupunkisuunnitteluvirastossa käynnissä olevaa laajempaa kerrostalojen kehittämisprojektia. Kerrostalojihoiden osalta työn tuloksena valmistui viime keväänä Helsingiläinen kerrostalopiha -raportti. Idea kilpailun järjestämisestä syntyi julkaisun teon aikana: kilpailun avulla voidaan etsiä kerrostalopihaan vielä käyttämättömiä mahdollisuuksia, jotta piha voi olla kodin luonteva jatke.

Tehokas kerrostalorakentaminen asettaa erityisiä haasteita pihasuunnittelulle: tilaa on niukasti, piha saattaa olla kokonaan maanalaisen pysäköinnin kansira-

kennetta, olemassa olevaa kasvillisuutta ei ehkä ole, määräysten mukaiset toiminnot ja reitit pitää mahduttaa pihalle ja ekologia niin suunnittelussa kuin rakentamisessa on otettava huomioon. Kilpailu on siis erityisen ajankohtainen ja tärkeä ajatellen uusia tulevia kerrostaloalueita ja nykyisten täydentämistä ja edellyttää uusien innovatiivisten suunnitteluideoiden ja -ratkaisujen kehittämistä.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Kuninkaantammen osayleiskaavan kesällä 2008. Ensimmäinen asemakaava laaditaan vuosien 2008–2009 aikana, siihen sisältyy

kerrostalovaltainen keskusta-alue. 5 000 asukkaan Kuninkaantamma suunnitellaan Hakuninmaan pohjoisosaan nykyiselle teollisuus- ja metsäalueelle. Kuninkaantammen keskukseen tulee polveilevaa 2–5-kerroksista kivikaupunkia, jonka rakennukset ovat moderneja ja lämpimän värikkäitä. Kuninkaantammen kylätalosta tulee alueen tunnusrakennus, jossa ekologisen rakentamisen arvot ovat esillä. Alueella pyritään kestävän kehityksen mukaisiin ratkaisuihin.

3. Kilpailun yleisarvostelu

3.1 Arvosteluperusteet

Palkintolautakunta kiinnitti arvostelussaan huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

1. Kokonaisidea Kuninkaantammen alueella, sen vahvuus ja innovatiivisuus sekä ideoiden käytettävyys laajemmin myös muissa ympäristöissä
2. Toiminnallinen laatu, johon vaikuttavat pihasuunnittelun erilaisten lähtökohtien (käyttäjät/kansipiha/ luonnonmaastopiha jne.) näkyminen suunnitteluratkaisuissa
 - eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioon ottavan toiminnallisen kokonaisuuden muodostaminen
 - esteettisyys ja elämyksellisyys
 - joustavuus ja monikäyttöisyys eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina sekä asukkaiden tarpeiden muuttuessa
 - erilaisten toimintamahdollisuuksien ja valinnanvapauden tarjoaminen (leikki, oleskelu, yksityisyys, yhteisöllisyys jne.)
 - ratkaisujen toteutuskelpoisuus ja toimivuus
 - pihojen hoidettavuus
 - ratkaisujen kustannusvaikutukset
3. Kaupunkikuvalliset ja esteettiset ansiot, joihin vaikuttavat
 - uuden kaupunginosan ilmeen vahvistaminen, yleisilmeen ja yksityiskohtien idearikaus ja omaperäisyys
 - viihtyisyys ja elämyksellisyys käyttäjän ja kokijan näkökulmasta, myös ylhäältä asunon ikkunoista katsottuna
 - luonteva liittyminen ympäröiviin rakennuksiin ja niiden ensimmäisen kerroksen tiloihin
 - luontevan ja mielenkiintoisen topografian luominen
4. Asukaslähtöisyys, johon vaikuttaa
 - käyttöön, hoitoon ja vastuunottoon innostava piha
 - mahdollisuus vaikuttaa oman pihan kehittämiseen ja hoitoon
5. Ekologisuus, johon vaikuttavat
 - pihan innovatiiviset ekologiset ratkaisut
 - hulevesien onnistunut hyödyntäminen osana pihan esteettistä ja ekologisesti toimivaa kokonaisuutta
 - alueella syntyvän maa-aineksen käyttö tontin rakentamisessa
 - alueen ekologista monimuotoisuutta rikastuttavat ratkaisut
 - kasvillisuuden käyttö osana alueen ekologista monimuotoisuutta

3.2 Kilpailun yleisarvostelu

Kilpailuun osallistuneet 24 ehdotusta tuovat esiin suuren kirjon erilaisia ideoita kerrostalopihojen parantamiseksi. Ehdotusten erilaisuus ja monipuolisuus ovat kilpailun suurena antina. Kiitosta ansaitsee myös toiminnallisuuden ja käyttäjien näkökulman korostuminen, mikä poikkeaa perinteisestä, muodonantoa korostavasta suunnittelukilpailusta. Vaikka ehdotusten taso vaihtelee melkoisesti, kaikki työt ovat kuitenkin taitavasti ja havainnollisesti esitettyjä ja niistä heijastuu eläytyminen tehtävään.

Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet on jaettu viiteen pääkategoriaan: Kuninkaantammen kokonaisideaan, toiminnalliseen laatuun, kaupunkikuvaan ja esteetisiin ansioihin, asukaslähtöisyyteen ja ekologisuuteen. Kokonaisuuden ja kolmen korttelipihan ratkaisumalleiksi on valittu hyvin erilaisia lähestymistapoja. Osa ehdotuksista painottuu vain yhteen teemaan, jolloin ehdotusta vaivaa yksiulotteisuus. Muutamat työt ovat puolestaan ylenpalttisen runsaita, jopa sekavia. Kilpailun parhaimmissa ehdotuksissa kaikkia osatekijöitä on otettu huomioon tasapainoisesti, vaikka tekijät ovatkin tietoisesti halunneet nostaa esiin muutamia tärkeitä kokemiaan aiheita. Yleisesti on katsottu eduksi, että kolmea esimerkkipihaa ei ole pyritty tekemään samanlaiseksi, vaan kullekin pihalle on löydetty niiden erilaista luonnetta tukeva ratkaisumalli.

Onnistuneimmista ehdotuksista Kuninkaantammen pihoille esitetyt ratkaisut ovat samalla niin yleispäteviä, että ne ovat hyödynnettävissä muissakin uusissa asuinympäristöissä.

Kilpailuehdotukset luokiteltiin kolmeen luokkaan:

- Yläluokka (9 kpl)
- Keskiluokka (7 kpl)
- Alaluokka (8 kpl)

3.3 Kuninkaantammen kokonaisidea ja kaupunkikuva

Kilpailuehdotuksissa on arvostettu alueen kokonaisideaa ja esimerkkipihojen kytke mistä osaksi kokonaisuutta enemmän kuin kovin yksityiskohtaista ympäristösuunnittelua. Kilpailuehdotusten yleisuunnitelman sisältö ja esitystapa vaihtelevat hyvin paljon. Parhaimmissa ehdotuksissa on tuettu Kuninkaantammen kaavalisia lähtökohtia ja vahvistettu alueen identiteettiä omaperäisillä ja innovatiivisilla piharatkaisulla. Tuomaristo on arvostanut selkeää ja vahvaa kokonaisideaa, joka ei ole kahlinnut eriluonteisten pihojen suunnittelua vaan sallinut sen puitteissa variaatiota. Sen sijaan liian kirjaimellista kokoavaa teemaa, esim. koko alueen yhdistävää pintaornamenttia, ei ole pidetty onnistuneena lähtökohtana.

Muutamissa ehdotuksissa koko aluetta on tutkittu hyvinkin yksityiskohtaisesti, mutta kaupunkikuvalliset ja toiminnalliset suuret linjat puuttuvat. Monissa ehdotuksissa on ansiokkaasti analysoitu Kuninkaantammen kaupunki- ja maisemarakennetta ja käytetty analyysin tuloksia suunnittelun lähtökohtina. Analyttinen ote on ollut tuomariston mielestä oikea lähestymistapa koko alueen yleissuunnitelmaan.

Monet ehdotukset ovat tutkineet kiitettävästi myös katutilaa ja kävelyreitistöä ja liittäneet sen mukaan yleissuunnitelmaan. Parhaimmillaan reitit nivoutuvat luontevasti alueen spiraalimaiseen kaupunkirakenteeseen. Uusien, kilpailevien akselisolmitelmien tuomista spiraalin rinnalle ei ole pidetty hyvänä. Muutamissa ehdotuksissa on onnistuneesti kehitelty erityisiä pihareittejä, jotka houkuttelevat alueen asukkaita löytöretkille naapurikortteleihin. Tästä hyvänä esimerkkinä ovat nimimerkit CYKLO ja KUNINKAANSAKKI. Kävelykaduille ja aukioille on esitetty myös toiminnallisia ja kaupunkikuvallisia ideoita. Monessa ehdotuksessa on julkiseen tilaan yhdistetty onnistuneesti hulevesiaiheita ja istutuksia. Erityisen mielenkiintoisena on pidetty ehdotuksen 3+3 esittämää ajatusta tuoda

leikki- ja oleskelupaikat kävelykadulle, jossa ne ovat monen korttelin yhteiskäytössä.

Kilpailun lähtökohdaksi annettu yleispiirteinen aluesuunnitelma on antanut mahdollisuuden ottaa kantaa myös korttelirakenteeseen ja rakennuksiin. Muutama ehdotuksessa, kuten nimimerkeissä IHANALLA PIHALLA ja AURINGONKEHRÄ, olemassa olevaa korttelirakennetta ja rakennustyyppijä on voimakkaasti muutettu pihasuunnitelman ehdoilla. Tämä on katsottu perustelluksi, edellyttäen että rakennusoikeus on likimäärin tavoitettu. Muita rakennuksiin liittyviä kiinnostavia ehdotuksia ovat mm. ehdotuksen GREEN WALLS viherkatot tai kansirakenteisiin ehdotetut viherkuilut nimimerkillä PIKKU PIETARIN PIHA.

3.4 Pihan käyttö ja toiminnot

Kilpailussa on arvioitu erityisesti, miten erityyppisistä pihoista on saatu omaleimaisia pihakokonaisuuksia eri käyttäjäryhmille. Ratkaisuja, joissa toiminnot ovat samanlaisia kaikilla pihatyypeillä ja käyttäjien tarpeita ei ole huomioitu, on pidetty vähemmän onnistuneina. Parhaimmillaan toiminnot nivoutuvat onnistuneesti pihojen eri luonteeseen ja muotokieleen. Useissa ehdotuksissa on ideoitu runsaasti eri pihatointoja. Erityistä ansiota on katsottu olevan toiminnoissa, joissa eri ikäryhmät kohtaavat luontevasti pihalla. Samoin on arvostettu sitä, että piha ei liiaksi karsinoi toimintoja omiin erillisiin alueisiin vaan tietty joustavuus ja elämän monimuotoisuus on mahdollista. Tilojen monikäyttöisyyttä on pidetty ansiona. Hyviä esimerkkejä tästä ovat esim. ehdotuksen 3+3 iso nurmipinta tai ehdotuksen CYKLO hiekkapintaiset toimintavyöhykkeet. Vaikka toimintojen ideoiminen on ollut kilpailun tärkeimpiä tavoitteita, niiden pelkkä yhteen tuominen ei ole tuottanut hyvää lopputulosta. Monia ehdotuksia vaivaa toimintojen runsaus ja sekavuus. Toisena ääripäänä ovat ehdotukset, joissa on tietoisesti vältetty alleviivaamista tai osoittamasta mitään erityistä toimintaa vaan luotu paikkoja, joihin toimintojen on helppo kiinnittyä, kuten ehdotuksessa AURINGONKEHRÄ.

Piharakennuksia on monissa ehdotuksissa käytetty onnistuneesti tuomaan lisää toimintoja piha-alueelle. Piharakennuksiin on ideoitu mm. yhteistiloja, saunoja, työhuoneita, kuntoilupaikkoja ja kahviloita. Rakennuksiin on yhdistetty myös ulko-

oleskelua ja terasseja, mitä on pidetty hyvänä ratkaisuna. Useimmissa ehdotuksissa piharakennukset ovat pieniä ja ne sisältävät yhden toiminnan. Ehdotuksessa PUUHAKKAAT on onnistuneesti yhdistetty erilaisia toimintoja ja saatu siten kohtauspaikkoja eri käyttäjille. Vaikka iso piharakennus voi olla toiminnallisesti perusteltu, sen toteutumista ei pidetä realistisena korkeiden kustannusten vuoksi. Mahdollinen tapa voisi olla toteuttaa useamman korttelin yhteisiä, eri toimintoja sisältäviä "teemakorttelitaloja", jotka korvaisivat osan rakennuksiin sijoitettavista yhteistiloista. Useimmissa ehdotuksissa piharakennusten ulkoasua ei ole pohdittu. Edukseen erottuivat ne työt, joissa piharakennukset ovat osa korttelin kokonaissuunnitelmaa tai niille on luotu vahva identiteetti. Ehdotuksessa IHANALLA PIHALLA on esitetty kortteleiden porttirakennukseksi lasista yhteistilaa, mitä on pidetty kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti onnistuneena ratkaisuna. Ehdotuksessa 3+3 piharakennus on integroitu kiinnostavasti pihan tasoeroa luovaan muurirakenteeseen. Ehdotuksessa LUODIKKO maasauna ja maakellari on hauskaasti yhdistetty pihakumpareisiin.

Yhtenä arviointiperusteena on myös pihojen luonteva liittyminen rakennusten maantasokerrokseen. On katsottu ansioksi, että maantasokerrosta on hyödynnetty esim. yhteistiloina, joihin on liitetty ulko-oleskelua. Maantasokerroksiin liittyviä yksityispihoja on pidetty kokonaisuuden kannalta tärkeinä (ks. kappale pihan yksityinen / julkinen tila). Myös sisäänkäyntien paikat on monessa ehdotuksessa onnistuneesti otettu esille, ja esim. ehdotus 3+3 esitti niihin pergola-aiheita.

Kilpailussa on edellytetty pelastustien huomioon ottamista pihasuunnitelussa. Tuomaristo haluaakin korostaa, että turvallisuuden kannalta välttämättömät pelastustiet voivat tuoda pihasuunniteluun hyviä mahdollisuuksia eivätkä pelkkiä häiriötekijöitä. Pelastusteihin on kilpailutöissä suhtauduttu yleisesti ottaen koltella eri tavalla. Suuri osa kilpailijoista on esittänyt pelastustiet kilpailuasiakirjan linkkinä olevan pelastustieohjeen mukaisesti. Monissa töissä pelastustiet on sovitettu onnistuneesti pihasuunnitelmaan, mitä on pidetty erittäin myönteisenä kilpailun tuloksena. Muutamat ovat osoittaneet vaihtoehtoisen pelastusratkaisun, joka perustuu rakennussuunniteluun (esim. läpi rungon ulottuvat asunnot) tai kanta-

vaan nurmikkoon. Vaihtoehtoiset ratkaisumallit pelastautumiselle on arvioitu kukin erikseen. Osa kilpailijoista on jättänyt pelastustiet huomiotta, mitä on pidetty puutteena. Niissä ehdotuksissa, joissa pelastusreitit olisi ollut mahdollista toteuttaa pihan perusidean kärsimättä, pelastusreittien puuttumista ei kuitenkaan katsottu vakavaksi virheeksi.

Vuodenaikojen ja vuorokaudenaikojen huomioiminen on ollut yleisesti ottaen niukkaa. Ainoastaan yksi ehdotus, VUOSIRENGAS, on tuonut vuodenaikojen mukaan vaihtuvat toiminnat esille. Useassa ehdotuksessa on kuitenkin esitetty luisintkenttää Kuninkaantammen keskusaukiolle, perehdytty pihojen valaistukseen ja hyödynnetty vuodenaikoja kasvillisuuden valinnassa. Muutamassa kansipiharatkaisussa kannen hukkalämpöä on oivaltavasti käytetty lumen sulatukseen tai piharakennusten lämmittämiseen. Pihan pienilmasto on otettu huomioon monissa ehdotuksissa ja osoitettu oleskelualueet suosituksaan ilmansuuntaan.

3.5 Pihan yksityinen/julkinen tila

Pihojen jakautumista julkiseen, puolijulkiseen ja yksityiseen tilaan on pidetty tärkeänä arviointiperusteena. Yksityisyysasteeltaan erilaiset pihatilat tukevat asukkaiden mahdollisuutta säädellä sosiaalisia vuorovaikutustilanteitaan. Pihoilta tulee löytyä intiimin oloisia sopukoita vetäytymiseen, puolijulkisia paikkoja porukoille ja perheille sekä julkista yhteistä tilaa. Asukkaiden on voitava oleskella pihalla yksin tai yhdessä, toisiaan häiritsemättä. Pihojen jaossa yksityiseen ja yhteiseen pihaan on huomattavaa vaihtelua eri ehdotusten välillä, ja tilahierarkiaan olisikin toivottu kiinnitettävän enemmän huomiota. Monissa ehdotuksissa ei maantasokerrokseen liittyvää yksityistä pihaa ole esitetty ollenkaan, mitä on pidetty puutteena. Tuomaristo on arvostanut yksityispihojen hyödyntämistä ja niiden selkeää rajausta, esim. tasoeroin, kivimuurein tai istutuksin. Myös yksityispihan ja julkisen tilan välistä puskurivyöhykettä, esim. suojaavaa istutusalueita, on pidetty onnistuneena ratkaisuna. Oman lukunsa yksityisiin pihoihin muodostaa ehdotus IHANALLA PIHALLA, joka on esittänyt yksityispihoja myös toisen kerroksen asuntoihin liittyen. Samassa ehdotuksessa on esitetty oivaltavasti rakennuksen seinustalla olevia viherhuoneita omien pihojen sijaan.

Puolijulkista tilaa on tutkittu ansiokkaasti muutamissa ehdotuksissa. Erityisesti ehdotus HAARAUTUVIEN POLKUJEN PUUTARHA on käsitellyt yksityisen ja julkisen tilan rajapintaa. Puolijulkisen, pienimittakaavaisen tilan tärkeys on oivallettu myös monissa muissa ehdotuksissa., esim. ehdotuksen OLOTILAT puutarhahuoneissa. Pihatiloille on ollut eduksi, jos niihin on suunniteltu myös suojaavia sopukoita, jottei asukas tunne olevansa jatkuvasti muiden silmien alla.

3.6 Pihan maisema ja tilarakenne

Esimerkkipihojen maisemalliset lähtökohdat on useimmissa ehdotuksissa otettu hyvin huomioon. Kansipihan, maapohjaisen pihan ja kalliopihan erilaiset olosuhteet näkyvät piharatkaisuisissa ja niitä on hyödynnetty paikan hengen luomisessa. Mukana on ollut myös ehdotuksia, joissa maisemalliset lähtökohdat on sivuutettu. Perusidea on viety läpi täysin samanlaisena eri esimerkkipihoilla huolimatta esim. kalliopihan ja kansipihan erilaisista maisemallisista lähtökohdista. Kalliopihan kalliomaisemaa on hyödynnetty yllättävän harvoissa ehdotuksissa. Olevan puuston säilyttäminen osana maapohjaista pihaa on sen sijaan nähty arvona kaikissa ehdotuksissa, vaikka sen säilymistä ei monessa työssä ole esitetty vakuuttavasti. Parhaimmissa töissä esim. pihan korkosuhteet on tutkittu huolellisesti ja otettu huomioon olevia puita ympäröivän maaston korkojen säilyttäminen ennallaan. Kansipihan maisemalliset lähtökohdat on ratkaistu töissä hyvin vaihtelevasti. Osa ehdotuksista alleviivaa kansipihan keinotekoisuutta ja esittää rakennettuja ratkaisuja, kun taas toiset haluavat nimenomaan piilottaa kannen ja luoda "luonnollisen" pihan. Vaikka molemmat ratkaisut ovat periaatteessa oikein, on teknisesti haastavaa ja kallista tuoda kansipihalle runsaasti maamassoja ja puuistutuksia.

Tärkeänä arvosteluperiaatteena on ollut pihan kokonaissommitelma ja toiminnallisten sekä maisemallisten tavoitteiden nivoutuminen mielenkiintoiseksi kokonaisuudeksi. Useaa ehdotusta vaivaa aiheiden runsaus ja sirpaleisuus sekä toimintojen kasaaminen yhteen vailla maisemallista otetta. Vaikka rento "epädesign" on hyväksyttävää, kokonaisuus ei saa kuitenkaan olla sekava. Sommitelman selkeys on yhteinen piirre yläluokkaan esitetuille töille. Selkeys on ollut hyvä lähtökohhta

myös tilallisuuden kannalta ja luonut hahmotettavia ja toimivia kokonaisuuksia. Palkitussa ehdotuksessa 3+3 pihaa jäsentävät selkeät maisemalliset elementit: laajat nurmipinnat ja voimakkaat arkkitehtoniset pergola- tai muurirakenteet. Ansiokassa töissä pihan selkeän suurtilan lisäksi on erotettavissa myös pienempiä, intiimimpiä tiloja. Ehdotuksessa OLOTILAT piha on jaettu pienempiin puolijulkisiin puutarhahuoneisiin, joiden välitse soljuu julkinen pihatila. Monessa työssä, mm. ehdotuksissa PIKKU PIETARIN PIHA ja AURINGONKEHRÄ, on otettu ansiokkaasti huomioon myös pihamaiseman katselu ylhäältä päin.

Pihojen topografia on esitetty vaihtelevasti. Parhaimmissa töissä maaston korosuhteita on taitavasti hyödynnetty tilallisena elementtinä, kuitenkin sortumatta liian kalliisiin ja turhiin tasoratkaisuihin. Esim. ehdotuksen 3+3 muuriratkaisua on pidetty erityisen onnistuneena. Mielenkiintoinen tasoeroihin liittyvä yksityiskohta on myös ehdotuksessa PIKKU PIETARIN PIHA, jossa kansipihalle on esitetty pysäköintikannelle valoa tuova viherkuilu. Muutamassa työssä maastoa on muokattu voimakkaasti ja saatu pihalle omaleimainen maisema, kuten dyynipiha työssä AURINGONKEHRÄ.

Selkeän pihasommitelman lisäksi ehdotuksilta on kaivattu mielenkiintoisia yksityiskohtia rakenteista ja esim. hulevesiratkaisusta. Monessa työssä on perehdytty piharakenteisiin, pintamateriaaleihin, istutuksiin ja kalusteisiin. Vaikka ideakilpailun pääpaino on kokonaisuudessa, tuomaristo on kiinnittänyt huomiota moneen käyttökelpoiseen ja hauskaan yksittäiseen ideaan, joita on myös palkitsematta jääneissä ehdotuksissa.

Suuri osa ehdotuksista on esittänyt kilpailuohjelman mukaisesti yleispiirteisiä luonnehdintoja kasvillisuudesta. Muutama, esim. ehdotus KUNINKAANSAKKI, on esittänyt hyvin tarkan suunnitelman pihakasveiksi. Istutusten yksityiskohtaista suunnittelua ei vaadittu kilpailussa, mutta istutusten luonne ja hoidettavuus on otettu huomioon arvostelussa. Istutusten liiallista pienipiirteisyyttä, muotopuutarhamaisia aiheita sekä esim. perennojen suurta määrää on pidetty arveluttavana hoidon kannalta. Vaikeasti hoidettavia ovat myös muutamassa työssä esitetyt jyrkkärinteiset nurmikumpareet.

Kilpailuehdotusten pihat ovat yleisesti ottaen toteutuskelpoisia ja kustannuksiltaan realistisia. Kansipihojen rakenteellinen uskottavuus vaihtelee eri ehdotuksissa, mutta ideakilpailussa on haluttu antaa anteeksi pienet virheet. Osa kansipiharatkaisuksista on selkeästi kalliimpia kuin toiset. Yleisesti pihat ovat toteutuskustannuksiltaan suurin piirtein keskitasoa, n. 70-150 e/m². Vertailukohdaksi soveltuu vastaavien pihakohteiden perushinta n. 100 e/m².

3.7 Asukaslähtöisyys

Eri käyttäjäryhmien tarpeet on otettu huomioon yleisesti ottaen hyvin. Monessa työssä on perehdytty kilpailun lähtökohdaksi annettuihin Kuninkaantammen sparrausklubin yhteydessä kerättyihin toiveisiin ja eläydytty tulevien asukkaiden arkeen. Kilpailussa on käynyt ilmi, että mikä tahansa piha on perusteltua osoittaa eri käyttäjäryhmille. Mikään pihoista ei ole leimautunut erityisesti esim. senioripihaksi. Parhaimmissa ehdotuksissa on eläydytty hyvin eri käyttäjäryhmien tarpeisiin ja esitetty opiskelijapihoille ja senioripihoille soveltuvia toimintoja ja yksityiskohtia. Erityisesti senioripihojen toimintoja on ideoitu runsaasti ja esteettömyys otettu huomioon kiitettävästi. Ehdotuksessa PUUHAKKAAT on esitetty mm. piharakennuksessa toimiva kahvila, esiintymislava ja korotettuja, pyörätuolilla istuen hoidettavia istutusalueita. Ehdotuksessa AURINGONKEHRÄ on luotu moniaistisuutta tukeva, esteettisesti miellyttävä ja rauhallinen piha, jossa on huomioitu mm. tuoksut.

Asukkaiden innostaminen pihan kehittämiseen on jäänyt monessa ehdotuksessa huomiotta. Ehdotuksen KATALOGI pääteemana on ottaa asukkaat mukaan pihasuunnitteluun ja vahvistaa asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia luomalla nk. pihakatalogin, jonka perusteella asukkaat voivat valita mieleisensä elementit pihalleen. Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia on pohdittu myös ehdotuksessa CYKLO, joka esittää joustavan piharatkaisun, jonka toimintoja on mahdollista muunnella käyttäjien mukaan. Asukkaiden osallistuminen pihan hoitoon on otettu huomioon kiitettävästi ja esitetty mm. asukkaiden omia viljelypalstoja, vuokrattavia kasvihuoneita ja yhteisiä puutarhapalstoja. Viljelypalstoja on pidetty sinänsä hyvänä ehdotuksena, mutta niiden suunnittelu osaksi pihaa ei aina ole onnistunut. Par-

haimmissa ehdotuksissa, esim. IHANALLA PIHALLA, palstat on rajattu pensasaidoin ja niistä on luotu maisemallisesti yhtenäinen kokonaisuus, joka sallii myös palstojen "rönttöisyyden".

3.8 Pihan ekologisuus

Ekologiset kysymykset ovat jääneet monissa ehdotuksissa käsittelemättä tai rajautuvat vain hulevesien hallintaan. Kilpailuehdotuksista ainoastaan CYKLO on ottanut ekologian johtavaksi pääteemakseen ja esittänyt Kuninkaantammen asuinalueelle monipuolisen ekologisen ohjelman, joka sisältää ehdotuksia mm. energian tuottamisen omavaraisuudesta ja jätteiden käsittelystä. Hulevesien käsittely on otettu huomioon useimmissa ehdotuksissa hyvin ja esitetty kokoavia pintavesiaiheita ja pidätykseen sekä imeytykseen soveltuvia kosteikkopainanteita. Parhaimmiksi ratkaisuksi arvioitiin ne, joissa on käytetty vettä innovatiivisesti, kuten veistoksellisena koururakenteena ja lasten sadepihana ehdotuksessa OLOTILAT. Ehdotuksessa IHANALLA PIHALLA on esitetty sadevesien keräämistä tynnyreihin ja hyödyntämistä kastelussa. Altakastelujärjestelmä on ollut esillä useassa työssä, esim. ehdotuksessa OLOTILAT. Monissa ehdotuksissa on hyödynnetty hulevettä koristeaiheen tyyppisissä vesialtaissa, mikä on arvioitu käytännössä hyvin hankalaksi toteuttaa, sillä vesimäärä vaihtelee eikä laadultaan sovellu koristealtaaseen. Koristeallasta parempana ratkaisuna on pidetty kosteikkoaiheita, jotka kuivanakin aikana, ilman vettä sopeutuvat osaksi pihaa. Pintavesien ohjailu on yleisesti ottaen käsitelty hyvin. Kattovesiä on ohjattu onnistuneesti istutusalueille ja kivituhkapinnoille. Pintavesikourut ovat käytännössä toimivia, mutta vaativat huoltoa. Ehdotuksessa 3+3 on esitetty kourujen sulatusta, mikä poistaa jäätyksen haitat. Pintavesien ohjaaminen suoraan kaduille on ollut selvä ongelma, samoin kuin pintavesien tuominen rakennuksen seinustalle.

Hulevesiä imevien pintojen tärkeys on useassa ehdotuksessa ymmärretty hyvin ja esitetty runsaasti nurmipintoja, istutusalueita ja kivituhkapintoja. Ehdotuksessa GREEN WALLS on pihan vihreä pinta maksimoitu esittämällä pelastusteiksi kantavat nurmikot ja ehdottamalla kortteleihin viherkattoja. Viherkattoja on ehdotettu myös useassa muussa työssä.

Paikallista kiviainesta on hyödynnetty monipuolisesti erilaisissa muurirakenteissa. Kivimuureja on käytetty hienosti esim. ehdotuksen OLOTILAT saarekkeita ympäröivissä kivikorimuureissa ja ehdotuksen 3+3 kylmäkivimuurissa. Paikalta räjäytettävän kiven käyttäminen kylmäkivimuurissa voi olla haasteellista. Paikallisen kiviaineksen paikalla työstämistä tulee selvittää tarkemmin jatkotyön yhteydessä. Räjäytettävä kiviaines soveltuu varmemmin esim. kivikoriratkaisuihin ja murskeeseen, jota voidaan hyödyntää esim. pihojen pinnassa ja täytössä.

Pihan pienilmaston tärkeys on ymmärretty monessa ehdotuksessa ja esitetty suojaisia oleskelupaikkoja ja suotuisaan ilmansuuntaan avautuvia terasseja. Oleskeluaikaa on pidennetty tuomalla pihalle katettuja oleskelupaikkoja. Kannen pysäköintitilan hukkalämpöä on oivaltavasti hyödynnetty lumen sulatukseen ja piharakennusten lämmittämiseen esim. ehdotuksissa OLOTILAT, PUUHAKKAAT ja VUOSIRENGAS.

4. Ehdotuskohtaiset arvostelut

4.1 Yläluokka (9 kpl)

“OLOTILAT”

Kokonaisotteeltaan vahva, tilallisesti ja toiminnallisesti ansiokas ehdotus, jossa pihat on jäsennetty eri toimintoja sisältäviin puutarhasaarekkeisiin. Saarekkeet ovat puutarhahuoneiden kaltaisia, mitta-kaavaltaan onnistuneita, puolijulkisia tiloja, joiden toimivuus kerrostalopihalla on esitetty vakuuttavasti ja jotka sopivat Kuninkaantammen asuinalueen henkeen. Saarekkeisiin on ideoitu mm. sauna, leikkipaikka ja puutarhapalsta, jonka istutuksia asukkaat hoitavat. Saarekkeet on rajattu istutuksin ja korotettu ympäristöstään paikallisesta kiviaineksesta rakennetuilla kivikoritukimuureilla. Tukimuureihin on onnistuneesti yhdistetty penkkejä, valaisimia ja istutusalueita. Saarekkeiden väliin jää vapaata tilaa jalankulkuun, pelastusreitteihin ja monenlaiseen muuhun pihatoimintaan. Selkeät piharatkaisut ovat toteutuskelpoisia ja kustannuksiltaan realistisia. Kuninkaantammen yleissuunnitelma jää ehdotuksessa hiukan viitteelliseksi, mitä voidaan pitää puutteena.

Ehdotuksessa on eläydytty pihan käyttäjiin ja ymmärretty pihojen erilaiset maisemalliset lähtökohdat. Vaikka pihat tukeutuvat samalle saareke-teemalle, niistä on saatu kuitenkin erilaisia. Kansipihalle on esitetty neljä erilaista toimintasaarekettä: heinäkavillisuuden ympäröimä sauna laitureineen, liukumäkikumpare ja pensaiden ympäröimät puutarhahuoneet hedelmäpuineen ja marjapensaineen. Sauna-saarekkeen heinikko on ajatuksena kaunis, mutta käytännössä heinäkasvit eivät sovellu käyttöpihoille. Pienen senioripihan puutarhasaarekkeeseen on yhdistetty erilaisia toimintoja, mm. grillikatso, kuntolualue, oleskelupaikka, korotettuja istutusalueita ja kallioon koverrettu vesiallas, jonka toimivuus hulevesipainanteena hiukan epäilyttää. Ikäihmiset on otettu huomioon myös rakennukseen ideoidulla yhteistilalla, johon liittyy ulkoterassi ja talvipuutarha. Metsäpihassa oleva puusto, leikkialue,

oleskelunurmikko ja sauna on onnistuneesti yhdistetty isoksi saareksi, jota rajaa kivimuuri. Pieni puutarhahuone vajoineen, hedelmäpuineen ja marjapensaineen tarjoaa mahdollisuuden oleskeluun ja puutarhan hoitoon.

Ehdotuksessa on esitetty hauskoja ideoita sadevesien hyödyntämisestä. Kansipihalla on käytetty sadevesikourua veistoksellisena elementtinä ja kerätty vettä oleskeluterassia elävöittävään vesialtaaseen. Sadevedet ja saunan harmaat vedet on esitetty kerättäväksi kannen alla olevaan vesisäiliöön, josta ne pumpataan puutarhojen altakastelujärjestelmään. Metsäpihan leikkialueelle esitettyssä sadepihassa sadevesi johdetaan värikkäiden putkien läpi lasten vesileikkeihin. Senioripihalla kattovedet ohjataan onnistuneesti istutusalueelle “ilma”kouruja pitkin.

Ehdotuksessa on otettu kantaa yksityispihoihin ja esitetty mm. kansipihalle yksityisen ja julkisen tilan välille istutettua vyöhykettä, mitä on pidetty onnistuneen ratkaisuna. Yksityispihoille on esitetty myös rajaavia, tammenlehtiaiheisia sermejä. Vaikka kalusteiden ideoiminen on sinänsä myönteistä, teräseinämät vaikuttavat kolhoilta. Yksityispihoille, samoin kuin rakennusten etupuutarhoille, on ehdotettu kahta erilaista kasvillisuustyyppiä: kuivan kasvupaikan kivipuutarhaa ja varjoisan paikan metsäpuutarhaa, joissa hyödynnetään alueen metsäkasvillisuutta, mm. varpuja, jäkäliä, sammalia ja saniaisia. Luonnonkasvien talteen ottaminen ja hyödyntäminen on kuitenkin vaativaa ja esim. sammalet ja jäkälät eivät kestä pihalle kohdistuvaa kulutusta.

“3+3”

Huolellisesti tutkittu ja vakuuttavasti esitetty ehdotus, jossa on luotu koko Kuninkaantammen alueelle ja sen kolmelle esimerkkipihalle vahva, oma identiteetti. Työssä on onnistuttu hienosti yhdistämään kilpailulle asetetut maisemalliset, tilalliset ja toiminnalliset tavoitteet. Ehdotuksen ansiona on pihojen tilallinen selkeys ja arkkitehtonisten muuri- ja pergola-

aiheiden käyttö. Selkeiden ratkaisujensa ansiosta kaikki esimerkkipihat ovat toteutuskelpoisia ja sekä rakentamis- että ylläpitokustannuksiltaan realistisia.

Ehdotuksessa on analysoitu onnistuneesti Kuninkaantammen spiraalimaista korttelirakennetta ja esitetty kokonaisidea pihojen käsittelystä. Korttelit on jaettu kolmeen eri päätyyppiin, jota luonnehtivat vahvat arkkitehtoniset aiheet: pergolat, muurit ja istutusaarekkeet. Kullekin korttelipihatyyppille on esitetty maisemallisia ja tilallisia tavoitteita sekä ominaisia kasvilajeja. Korttelipihojen ohella on tutkittu ansiokkaasti myös alueen katuverkostoa ja esitetty kolmen eri katutyypin maisemalliset ja toiminnalliset tavoitteet. Erityisen onnistuneena ratkaisuna on pidetty mm. toimintakatuja, joille on esitetty yhteisiä leikkipaikkoja ja oleskelua.

Pihojen maisemalliset, keskenään erilaiset lähtökohdat ja eri käyttäjät on otettu huomioon kiitettävästi. Kaikille esimerkkipihoille on onnistuttu luomaan selkeä ja rauhallinen maisema, mikä toimii hienosti vastapainona Kuninkaantammen muuten monimuotoiselle korttelirakenteelle. Kansipiha on jaettu pitkällä pergolarakenteella rivitaloihin rajautuvaan puistopihaan ja kulku- ja pelastustiehen sekä kapeisiin etupuutarhoihin, joita rytmittävät köynnöspergoloin merkityt sisäänkäynnit. Puistopiha selkeästi rajattua, isoa nurmikenttää on pidetty erityisen onnistuneena ratkaisuna. Nurmipinta soveltuu monentyypiseen toimintaan: pelailuun, yhdessäoloon ja yksityisempään oleskeluun puiden varjossa. Iso nurmialue luo maisemallisesti vahvan tilantunnon. Pihan oleskelu- ja leikkipaikat on oivaltavasti osoitettu korttelin ulkopuolelle toimintakadulle, mikä on tuomariston mielestä erityisen ansiokasta ja tuo asukkaiden kohtauspaikkoja ja elävyyttä katuympäristöön. Ehdotuksessa esitettyjä puita ei voi kuitenkaan istuttaa vesijohtolinjauksen vuoksi.

Senioripihalle on esitetty runsaasti yhteistiloja ja korttelin keskimmäiseen matalaan rakennukseen liittyvää ruokalaa, työ-

verstasta ja liikuntatilaa. Yhteistiloihin liittyy ulko-oleskelupaikka, jonka maisemallisena kiinnekohtana on kallio. Hauskoina yksityiskohtina ovat pergolasta riippuvat pihakeinut.

Opiskelijapihalle on esitetty kivimuurilla toteutettua tasoeroa, joka mahdollistaa opiskelijoiden yhteistilojen, esim. pihasaunan, pesutuvan ja säilytyslokeroiden sijoittamisen maan alle, osaksi muurirakennetta. Kivimuurin ja piharakennusten yhdistämistä on pidetty erityisen hienona ja omaperäisenä ratkaisuna, jolla on maisemallista vetovoimaa. Paikallisen kiviaineksen hyödyntäminen kivimuurissa vaatii jatkoselvittelyä, sillä kiven jatkotyöstö paikan päällä voi olla käytännössä vaikeaa. Muurilla toteutettu tasoero jakaa pihan kahteen vyöhykkeeseen: ylempään kulku- ja pelastustiealueeseen ja alempaan puistopihaan, jossa on säilytettävää puustoa ja laaja, monikäyttöinen nurmipinta. Tasoerot synnyttävät mielenkiintoisen pihamaiseman. Yhteistilojen avautuminen puistopihaan luo houkuttelevan aiheen, joka on vakuuttavasti esitetty näkymäkuvassa.

Ehdotuksessa on tutkittu huolellisesti hulevesien käsittelyä ja esitetty runsaasti vettä läpäiseviä ja imeviä pintoja, mitä on pidetty hyvänä. Hulevettä on hyödynnetty myös mm. puistopihojen pintavesipainanteina ja erilaisissa koururatkaisuissa, joista osa on esitetty perustellusti sulatettaviksi. Hauskana yksityiskohtana on muuripihalle esitetty vedenheittäjä, jossa sadevesi pulppuaa alempaan pihaan.

“IHANALLA PIHALLA”

Ehdotuksessa on muokattu Kuninkaantammen asuinkortteleiden muotoa ja kerroslukuja. Kilpailun yhtenä tavoitteena oli selvittää, voidaanko pihasuunnittelun näkökulmasta löytää ideoita asemakaavatasoiseen suunnitteluun. Ehdotuksessa esitetyt poikkeamat annetusta alueillustraatiosta ovat perusteltuja ja rakennusoikeus on likimäärin säilynyt. Umpikorttelimaisuutta on vahvistettu ja samalla on raivattu tilaa keskelle isolle aluepuistolle. Tätä torialuetta pidettiin alueelle kuitenkin tar-

peettoman suurena. Kuninkaantammen kaava perustuu tiiviille kaupunkirakenteelle ja sitä ympäröivälle viher- ja virkistysalueelle. Intiimimpi toritila olisi tällöin luontevampi ratkaisu. Umpikorttelimaisuus on ekologiselta kannalta perusteltua. Yhtenäiset massat ovat lämpötaloudellisempia ja tuulelta suojattuja lämpimiä seinustoja on enemmän. Tosin tässä ehdotuksessa erityisesti kolmikerroksisuuden motiivina on ollut korttelien sisäisten pelastusteiden välttäminen. Hulevesien käsittely ehdotuksessa on johdonmukaista mutta hieman arkista. Osa kattovesistä otetaan talteen kastelutynnyreihin, mitä pidettiin hyvänä oivalluksena.

Kortteleihin on liitetty yhteistilat lasisina paviljonkeina, jotka samalla voivat toimia porttirakenteina. Ne vastaavat korttelitasolla perinteisiä asuntojen lasiverantoja. Idea elävöittää hienosti sekä korttelipihaa että katutilaa. Ajatus sopii erinomaisesti Suomen pitkiin pimeisiin vuodenaikoihin. Lasisista paviljongeista olisi ollut kiinnostava nähdä tarkempia liittymisleikkauksia rakennuksiin ja pihatilaan.

Tekijä on kiertänyt pelastustieongelman esittämällä kolmikerroksisiin massoihin vain läpirungon asuntoja ja korkeampiin taloihin vaihtoehtoisesti luukkutikasta parvekkeille. Tätä on pidetty ongelmana. Luukkutikasta ei toistaiseksi hyväksytty pelastustieksi Helsingissä. Se koetaan erityisesti vanhusväestön pelastustienä huonoksi ratkaisuksi.

Ihanalla pihalla on ainut ehdotus, jossa on vakuuttavasti esitetty suuri osa pihasta asukkaiden yksityiskäyttöön. Pihat liittyvät oivaltavasti asuntoihin. Ensimmäisen kerroksen asuntojen vierellä on oma piha, toisen kerroksen asuntojen sisäänkäyntiporras taas liittyy nokkelasti tämän kerroksen asuntojen pihoihin. Senioripiha on kokonaisuutena sekä toimiva että kaunis. Senioritalon viljelypalstat liittyvät hyvin asuntokohtaisiin pihoihin muodostuen laajan yhtenäisen yksityispihojen alueen. Puun käyttö pihaa halkovana ja jäsentävänä kävelytienä on suurpiirteisyydessään onnistunut. Pihan korkomaaailmaa olisi voinut tutkia enemmänkin. Korkeuskäyriä ei ole esitetty.

Kuvitteellinen kalliopiha on sympaattinen ja sen valinta opiskelijapihaksi perusteltua. Tekijä luottaa kallion vetovoimaan ja pihan käsittely on eleetöntä. Ensimmäisen kerroksen yhteistoiminnot ovat uskotavia ja opiskelija-asunnot liittyvät pihaan

hauskasti kierreportain. Omat piha-alueet ovat kiitettävän suuria. Hulevedet kerätään kalliota rajaavaan painanteeseen. Kaunis mutta vaikeasti toteutettava ajatus.

Kansipihan tasoero tekee pihasta jännittävän ja rajapinnassa sijaitseva pihakeittiö/saunarakennus on pihan parasta antia. Saunarakennus on päällä ja alapuolella kesäkeittiö, joka avautuu palstaviljelyalueelle ja hedelmäpuutarhaan. Muuten pihan jäsennöinti ei yllä ihan samaan kun luonnonpihoissa. Kansipihan tasojen korkeusvaihtelu ja tulva-altaat arveluttavat. Kansipiha esitetyssä muodossa on melko kallis ja haasteellinen suunnittelutehtävä. Paksun istutuskerroksen jättäminen pihakannen päälle ryytimaaksi on mahdollista. Tasoeron reunan käsittely ja portaat ovat väkinäiset. Tasoerosta olisi voinut saada enemmän irti esim. oleskeluportailla. Yläpihan jäsentely on keskeneräistä. Pihaa on vaikea mieltää mm. pelikentäksi. Ajatus liittää ensimmäisen kerroksen asunnot viherhuonein pihatilaan on hieno variaatio asuntojen omille piha-alueille. Näistä olisi myös kaivattu tarkempia leikkauksia.

Eri pihojen maisemalliset lähtökohdat on hyödynnetty hyvin. Samalla ehdotus elvyttää klassisen Suomalaisen puukaupungin ajatuksia asukkaiden omista pikku puutarhoista. Kilpailutyössä on innovatiivisia ideoita yksityispihojen jäsentelyä ja rakennuksen ja pihan liittymisestä toisiinsa. Ideat ovat hyödynnettävissä muissakin uusissa asuinympäristöissä.

“PIKKU PIETARIN PIHA”

Kokonaisideaan on paneuduttu huolella. Erityisesti kansipihojen vihertäminen aluetta halkovina viherkuiluina on suurpiirteisyydessään onnistunut teema. Pihojen valinta eri käyttäjäryhmille ja niiden käsittely on hyvin johdonmukaista. Esimerkki- pihojen keskellä on kohtaamispaikka, jolla on oma teemansa. Pelastusreitit ovat mahdollista järjestää. Yleissuunnitelmassa esitetty jako kansi-, kallio- ja luonnonmaastopihoihin ei sinänsä ole tuonut mitään uutta näkökulmaa koko aluetta ajatellen.

Kansipiha seniori-ikäiselle on kilpailun onnistuneimpia. Kasvialtaat muodostavat asunnoista katsottuna eri vuodenaikojen mukaan vaihtuvan abstraktin maalauksen. Istutusalueet on esitetty pääosin asukkaiden omiksi palstoiksi. Nyt esitetyssä muodossa palstojen hoito on melko hankalaa, samoin kun niiden välissä olevien kansi-alueiden ja hulevesiuomien. Perspektiivi-

kuvien välittämää ankaraa geometriaa voi olla vaikea toteuttaa ja pitää yllä. Viherkuilu on erityisen ansiokas ja tuo uuden elementin sekä pysäköintitasolle että pihakansitasolle. Pysäköintitaso saa luonnonvaloa ja kuilun yli menevät sillat ovat elämyksellisiä. Puun lehvästö tuo hienon elementin kannelle, mutta kuilun pohjalle esitetyt istutukset saavat niukalti valoa eivätkä menesty. Kansiratkaisun ideat soveltuisivat ehkä paremmin julkiseen kaupunkitilaan kun asuntopihaksi.

Metsäpiha on suuripiirteisyydessään onnistunut. Grillikatos metsässä toimii hyvin, samoin selkeät hiekka- ja niittyalueet. Pihan luonne on oivallettu oikein. Piha luo puitteet monenlaisille vapaamuotoisille toiminnoille. Samoin kun muissa pihoihissa, täälläkin yksityispihoista olisi kaivannut yksityiskohtaisempia ideoita. Nyt esitetty luonnonkivimuurirajaus on viitteellinen. Piharakennuksista ja ensimmäisen kerroksen tilojen vaikutuksesta pihan käsittelyyn olisi odottanut vielä enemmän. Topografinen ajattelu jää hieman vaisuksi.

Tavoite säilyttää kalliopihan luonne ei välity suunnitelmasta. Piha on tarpeettoman raskaasti rakennettu ja pihatilan olisi voinut jäsentää vielä selkeämmin eri luonteisiin tiloihin huomioiden yksityisyyden ja yhteisöllisyyden tarpeet.

Kokonaisuutta rasittaa osittain pihojen yllirakentaminen ja jäykkä, muutokieleen sidottu lähestymistapa. Pihat ovat hoidon kannalta vaativia mm. eri materiaalien rajapintojen osalta. Sen sijaan kansipihojen viherkuiluidea on komea ja yleispätevytydessään hyödynnettävissä laajemminkin.

“PUUHAKKAAT”

Pihatoiminnoille perustuva elämänmakuisen ehdotus, jossa on eläydytty vakuuttavasti pihan käyttäjiin ja ymmärretty Kuninkaantammen asuinpihujen henki. Tavoitteena on ollut tuoda yhteen aikuiset ja lapset, ja ehdotuksessa osuvasti todetaankin, että “erityinen viihtyvyystekijä lapsille on se, että myös aikuiset viihtyvät pihalla”. Pihan ytimeksi on esitetty eri käyttäjäryhmille räätälöity piharakennus, jonka ansiosta jokaiselle esimerkkipihalle on onnistuttu luomaan erilainen luonne. Suuret, monipuoliset piharakennukset ovat ehdotuksen erityinen ansio, mutta ne voivat käytännössä muodostua liian kalliiksi toteuttaa. Usealle korttelille yhteiset korttelitalot voivat sen sijaan olla käytännössä toimiva ratkaisu.

Yhteispihan sydämeksi on esitetty piharakennus, johon on yhdistetty sauna, verstaas, pihakeittiö ja ulkoterassi. Rakennuksen katolle on esitetty palstaviljelyä, mikä on ideana hauska mutta teknisesti ja toiminnallisesti hyvin haastava. Palstaviljelyn sijaan katto voisi paremmin toimia viherkattona ja palstaviljely sopisi luontevammin muualle. Pihatilan käyttöä on mietitty joustavasti ja esim. samassa paikassa voi korjata autoa tai pelata pihapelejä. Pihan jäsentely on muilta osin hiukan jäykkä, ja istutetut alueet jäävät irrallisiksi. Pihan maisemallisten lähtökohtien ja olevan puuston hyödyntäminen olisi voinut olla vahvemmin esillä.

Opiskelijapihalle on esitetty saunarakennus, johon liittyy houkutteleva terassi ja auringonottonurmi. Piha on tilallisesti selkeä, mutta kalliopihan maisemallisia lähtökohtia olisi voinut hyödyntää enemmän.

Seniori/kansipihalle on esitetty kahvila/baari, johon liittyy ulkoterassi ja korotettuja viljelypalstoja. Toiminnot on ideoitu onnistuneesti ja esim. esiintymislava ja leikki- sekä petanquekenttä ovat perusteltuja. Kansipihan lähtökohdat on ymmärretty mm. ehdottamalla maanalaisen tilan poistoilman hyödyntämistä lumen sulattamiseen pihalta. Pihan jäsentely on hiukan kaavamainen ja eri aiheet kasattu yhteen.

Ehdotuksessa on otettu huomioon hulevesien käsittely ja ehdotettu rakennusten seinustoille istutus- ja kosteikkovyöhyke, johon hulevesiä johdetaan. Ratkaisua on pidetty ongelmallisena. Senioripihan terassiin liittyvä kosteikkoaihe on onnistunut. Myös pelastustiet on otettu huomioon.

Ehdotuksen suurimpana puutteena on yksityispihujen käsittelyn laiminlyönti. Myös Kuninkaantammen asuinalueen kokonaissuunnitelma jää liian viitteelliseksi.

“KUNINKAANSAKKI”

Tasapainoinen ehdotus, jossa on toiminnallisia ja maisemallisia ansioita. Eri käyttäjäryhmät ja pihojen maisemalliset lähtökohdat on otettu huomioon ja onnistuttu luomaan eri pihaille erilainen luonne. Tuomaristo olisi toivonut ehdotukseen enemmän identiteettiä luovia, omaperäisiä ratkaisuja. Pihojen jäsentely on suuripiirteistä ja osittain liiankin viitteellistä. Leikki- ja liikuntapaikat on keskitetty toimintasaarekeisiin ja väliin jäävä tila on jätetty istutuksille ja kulku- ja pelastusrei-

teille sekä pyöräpaikoille. Istutusten kasvilajit on valittu huolellisesti ja paikkaan soveltuvasti. Yksityispihat on erotettu onnistuneesti julkisesta pihatilasta polveilevalla, paikallista kiviainesta hyödyntävällä tukimuurilla. Tukimuuriin on integroitu myös istuskelupaikkoja.

Senioripihaksi valitulle kansipihalle on ideoitu erilaisia askartelutiloja, oleskelualueita ja kuntoilupaiikkoja. Istutusalueet ovat osittain korotettuja ja pyörätuoliasukkaiden tavoitettavissa. Pihasta on pyritty tekemään vihreä ja istutuksia on esitetty runsaasti, mutta esim. laajat puuistutukset ovat käytännössä hankala toteuttaa kansipihalle. Kalusteita on tutkittu, ja esim. pussauskopiksi nimetty nurkkaus on ideana hauska.

Opiskelijapihaksi ehdotettu luonnonmaastopiha on luonnonmukaisen viherrakentamisen keinoin toteutettava, vähän hoitoa vaativa piha, mitä on pidetty oikeana lähtökohtana. Olevan puuston sekaan on esitetty toiminta-alueita, esim. tempuiluvälineitä ja grilli. Hulevedet kerätään pihan kosteikkoaiheeseen. Runsaat pyöräpaikat puoltavat paikkaansa opiskelijapihalla.

Perhepiha on ratkaistu oivaltavasti omistamalla koko piha leikille ja toiminnalle. Pihan keskellä on laaja turvamattoalueelle rakennettu leikkipaikka, jota kiertää juoksurata. Leikkialueella on myös grillipaikka, jonka ansiosta koko perhe voi viettää aikaa pihalla. Rakennusten seinustalle on esitetty 2-3 perheen yhteiset yhteispihat. Vaikka perhepihan toiminnat on ratkaistu ansiokkaasti, kalliopihan maisemallisia lähtökohtia ei ole riittävästi otettu huomioon. Myös pihan pieni koko arveluttaa paljon tilaa vaativien ja äänekkäiden lapsiperheiden kannalta.

Ehdotuksessa on kiitettävästi perehdytty koko Kuninkaantammen alueeseen. Toria on esitetty luistinkentäksi ja pääreitille on ehdotettu hulevesiä hyödyntäviä kosteikkoaiheita. Katutilojen hierarkiaa on tutkittu ja esitetty oivaltavasti eri pihat yhdistävä polkuverkosto.

“AURINGONKEHRÄ”

Kauniisti esitetty ehdotus, jonka tavoitteena on luoda puutarhamaisia ja esteettisesti miellyttäviä keitaita korttelien sisäpuolelle. Kuninkaantammen alue on analysoitu oikein. Havupuut ja erilaiset heinäkasvit ovat alueelle sopivia kasvilajeja, joskin heinäkasvit menestyvät huonosti käyttöpihoilla. Alueella on pyritty minimoimaan vettä läpäisemättömät pintamateriaalit.

Tekijä on ollut muodonannossa niin tinkimätön, että pelastusteitä ei ole esitetty esimerkkipihoilla. Ne olisivat olleet järjestävissä ilman, että perusidea olisi kärsinyt. Pihojen muotokieli on aika samanaista kaikissa esimerkkipihoissa. Eri maisemalliset lähtökohdat ja eri käyttäjäryhmät olisi voinut tuoda näkyvämmiin esille pihasuunnittelussa.

Korttelirakennetta on muokattu erityisesti kansipihalla. Rakennukset terassoituvat voimakkaasti tuoden lisää auringonvaloa pihalle. Vihertävät terassit luovat miellyttävät korttelia rajaavat seinämät. Ratkaisu tukee perusideaa paratiisimaisista pihoista. Pihat ovat kauniita katsella myös asuntojen terasseilta.

Esimerkkipihat ovat toiminnallisesti hivenen yksipuolisia eikä piharakennuksia ole hyödynnetty. Kansipihalle on esitetty korttelin ulkopuolinen leikkipaikka, mikä sinänsä on mahdollinen idea, koska siihen voi näin satsata enemmän. Toisaalta herää kysymys, onko ehdotuksen esteettisyys niin tinkimätöntä, että leikkipaikka ei ole sopinut korttelipihaalle? Maantasokeroksen ulkotilojen käsittely on johdonmukaista ja selkeä istutusrajaus onnistunut. Itse asutopihat ovat Eteläeurooppalaisten ruukkupihojen kaltaisia. Pihat ovat avoimia terasseja, joihin asukkaat aurinkoisella ilmalla tuovat omat kalusteensa. Koillispuolella perennaistutus asuntoterassin edessä on onnistunut tuoden asutopihoille lisää yksityisyyttä. Muodonanto pihalla on luontevaa ja kävelyverkosto riittävän mielenkiintoinen. Hulevesien käsittely tukee pihan muotoilua. Korkeiden maa-ainesten käyttö kansipihalla arveluttaa. Ainakin ne tarvitsevat alleen kevennystä.

Puutarhapihalla maantason asunnoilla on omat laajat yksityispihat. Leikkipaikan siirrolla pihan ulkopuolelle on saatu raivattua tilaa kasvillisuudelle. Viherpihat yksityisen terassin ja puolijulkisen polun välissä on onnistunut tapa jäsenöidä pihaa. Kivipolut ovat sympaattiset. Puuterassin käyttö on ehkä liiankin runsasta. Piha on kokonsa nähden liian pienimuotoinen monine materiaaleineen ja materiaalien rajapintoineen.

Senioripiha: Tuoksupuutarha on kaunis ajatus ja tuo tärkeän lisän, kasvien tuoksut, pihasuunnitteluun. Samoin heinäniitty luo vahvoja mielikuvia. Senioreille iso piha on tarpeen. Piha houkuttelee ulkoilemaan ja tutkimaan kasveja. Pihalle on mahdollista järjestää ohjattua toimintaa, mutta siellä ei ole toiminnallisesti yk-

sipuolisia suorituspaikkoja. Selostuksesta huokuu vanhuuden kunnioitus ja eläytymiskyky käyttäjän näkökulmaan.

Tekijä on selostuksessa maininnut tavoitteeksi asukkaiden vaikutusmahdollisuuden pihoihin. Tämä tavoite ei näy riittävästi esimerkkipihoissa.

Senioripiha kuten muutkin esimerkkipihat vaativat hoitoa esim. kasvillisuuden rajapintojen osalta. Samoin hiekkapainanteita tulee pitää jatkuvasti yllä. Toisaalta tietty luonnonmukaisuuden tavoittelu on hyvää. Esimerkiksi peronnojen tilalle on esitetty heinikkoa. Kilpailuehdotus on kokonaisuutena Kuninkaantammen oloinen suunnitelma. Tekijä ei tietoisesti alleviivaa mitään toimintaa vaan luo esteettisesti korkeatasoisia puutarhapihoja.

“HAARAUTUVIEN POLKUJEN PUUTARHA”

Kauniisti esitetyt, runolliset pihat, joissa erityistä huomiota on kiinnitetty pihatilojen muuntumiseen yksityisestä kohti julkista tilaa. Tilahierarkia on kilpailun johdonmukaisin. Pihoilta löytyy intiimejä sopukoita, jotka tarjoavat mahdollisuuden yksityiseen oleskeluun tai kokoontumispaikan pienryhmille. Näitä yksityisoleskeluun esitettyjä tiloja on pyritty luomaan eri käyttäjäryhmille.

Kokonaissuunnitelmassa esitetty hulevesikanavisto on kauniisti muotoiltu, joskin sen toiminnallinen kytkeminen luisteluun on epäuskottava Etelä-Suomen ilmastossa. Hulevesikanavisto on muutenkin vaikeaa ja kallista toteuttaa näin laajassa muodossa. Erityisesti kokonaissuunnitelmaa rasittaa kuitenkin se, että korttelipihat ovat keskenään samanlaisia. Ehdotukselle olisi ollut eduksi, jos tekijä olisi jaksanut paneutua myös vahvan kokonaisuuden varassa tapahtuviin variaatioihin erityyppisissä pihoissa ja erityyppisissä käyttäjäryhmissä.

Piha 1, kansipiha, on kauniisti jäsenöity. Kaareutuva pihamuuri erottaa yksityiset pihat onnistuneesti omiksi alueiksi. Niillä on saatu aikaan korkeampi istutussyvyys asuttopihoille, mm. pienille hedelmäpuille. Toiminnot on ripoteltu eri saarekkeisiin. Tekijä esittelee uuden tilakäsitteen; neljännesjulkisen tilan. Tällainen on esim. jumppanurkkaus tai grillikatokas. Puoliyksityisiä pihoja ovat taas esim. lukunurkkaukset. Pihan jako suojaisiin sopukoihin on kaunis ajatus ja osittain hyvinkin toimiva. Toisaalta lähestymistapaa vaivaa liian pitkälle viety toimintojen eriyttäminen. So-

pukat olisivat voineet olla toiminnoiltaan joustavampiakin. Hyvää on se, että ne ovat kuitenkin keskenään pinta-alaltaan erikokoisia. Samoin erikorkuisin pensain niiden yksityisyyden astetta on helppo säädellä.

Kilpailutyötä tutkiessa herää kysymys, miksi metsäpiha ja kansipiha ovat samantyyppisesti käsiteltyjä ja jopa selostusteksti on suurelta osin identtinen. Korttelipiha 3:n suorakulmaisempi pensasistutus ei vielä tee pihasta riittävän erilaista suhteessa metsäpihaan. Kaikkia pihoja vaivaa myös pinnan tasaisuus. Pihan topografiset mahdollisuudet ovat jääneet huomioitua.

Pihojen keskellä on julkisempi alue, jossa myös olisi voinut olla toiminnallisia elementtejä. Tällä keskusalueelle esitetty puuistutus on onnistunut ja luo yhdessä hulevesialtaan kanssa mieleenpainuvan istuskelualueen. Allasta on onnistuttu varoimaan.

Pelastusreittiä ei ole esitetty, mutta se on perusidean sisällä mahdollista toteuttaa. Valittu tilahierarkia on paikoitellen johtanut siihen, että yksityisten ja puolijulkisten tilojen väliin jää hoidon kannalta epämieluisia välialueita. Valittu estetiikka edellyttää, että pensaita leikataan säännöllisesti.

Ehdotuksen kokonaisuus jää hivenen yksipuoliseksi sisältäen ajatuksen puolijulkisista vyöhykkeistä ja hulevesien keräilystä. Valittu ratkaisumalli on liian joustamaton ollakseen yleispätevä pihasuunnittelun malli. Harkitusti käytettynä pensaiden rajaamat sopukat ovat ihastuttava aihe. Ehdotus on kauniisti esitetty.

“CYKLO”

Kilpailun ainoa vahvasti ekologiaan tukeutuva ehdotus, jossa on omaperäinen ja kasvatuksellinen, “paluu luontoon” -näkökohta. Työssä on esitetty Kuninkaantammen alueelle ansiokas ja monipuolinen ekologinen ohjelma. Alueella pyritään energiaomavaraisuuteen mm. pylvästuumylimylyjen, aurinkokennojen ja pienoisvesivoimaloiden avulla. Energialähteet on arvioitu muilta osin realistisiksi, mutta pienoisvesivoimaloiden käyttöä on pidetty epätodennäköisenä. Ekologisuuteen tähtäävät myös jätteiden kierrätys, kevyen liikenteen tukeminen, hulevesijärjestelmä ja luonnonmateriaalien käyttö. Tuomaristo on arvostanut ehdotuksen ekologista lähtökohtaa, mutta olisi samalla toivonut, että ekologia olisi heijastunut enemmän pihasuunnitteluun ja johtanut innovatiivisiin

ratkaisuihin. Omaperäiset kirjallisuusviitteet Danten Jumalaiseen näytelmään ja Kalevalaan jäävät hiukan irrallisiksi kokonaisuudesta eivätkä tue ehdotuksessa esitettyjä ratkaisuja.

Ehdotuksessa kaikille kolmelle pihalle on esitetty selkeä ja toiminnallisesti joustava pihakonsepti, joka perustuu vyöhykkeisiin. Selkeä piharatkaisu on toteutuskelpoinen ja kustannuksiltaan realistinen. Pihan ytimenä on istutettu vihersaareke, jota ympäröi erilaisille toiminnoille varattu nurmi- ja hiekka-alue. Hiekka- ja nurmipinnat toimivat myös hulevesien imeytyskenttinä, mitä on pidetty ansiona. Asukaslähtöisyyttä on korostettu antamalla asukkaiden päättää, perustetaanko istutusalueelle esim. ruusutarha, kasvimaata vai energiapajukko. Rakennusten seinustalla on kulku- ja pelastustesteinä sekä pelialueena toimiva kiveys. Kaikissa pihoissa on myös piharakennus, joka voi asukasryhmän mukaan olla työhuone, sauna tai yhteistila. Erityisen hieno aihe on pihojen läpi kulkeva esteetön, tammien reunustama polku, joka houkuttelee tutustumaan eri pihoihin. Pienenä puutteena on myös yksityispihojen vähäinen käsittely, joka jää pelkästään periaatekuviksi pihojen rajauksesta. Pihoista olisi kaivannut myös tarkempia leikkauksia, joista olisi käynyt ilmi tasoerot.

Vaikka pihakonsepti on sinänsä toimiva ja selkeydessään erittäin ansiokas, ratkaisun monistaminen monelle pihalle tuntuu hiukan yksitoikkoiselta. Eri käyttäjäryhmät ja maisemallisesti erilaiset lähtökohdat olisivat voineet tulla vahvemmin esille suunnitelmassa. Käyttäjien tarpeita on sinänsä huomioitu toiminnoissa ja esim. senioripihalle on ideoitu kuntoilualueita, tanssilavaa ja petanquekenttää. Vyöhykkeisiin perustuva pihamaisema on myös hiukan yllätyksetön ja tavanomainen, mikä käy ilmi erityisesti näkymäkuvissa. Ekologisen ohjelmansa puolesta rohkealta ehdotukselta olisi kaivannut enemmän jännittävyttä myös pihoihin.

Ehdotuksessa on otettu ansiokkaasti kantaa koko Kuninkaantammen alueen kaupunkikuvaan. Identiteettiä on pyritty luomaan esim. väreillä: punaisella kevyen liikenteen verkostolla, sinisellä pihakiveyksellä ja lämminsävyisillä rapatuilla julkisivuilla. Kevyen liikenteen verkostoa täydentää jo aiemmin mainittu mainio pihareitistö. Väritystä ja kulkuyhteyksiä koskevat ajatukset ovat hyviä, mutta muuten kokonaissuunnitelma jää viitteelliseksi. Muutamat yksityiskohdat, mm. kivitiedon kylä, jäävät epäselväksi.

4.2 Keskiluokka (7 kpl)

“GREEN WALLS”

Huolellisesti laadittu suunnitelma, jonka tavoitteena on ollut luonnonmukainen vehreys ja vihreän pinnan maksimointi esittämällä kantavalle nurmikolle perustettuja pelastusteitä ja runsaasti viherkattoja. Viherkatto sinänsä on hyvä ajatus, mutta näin laajasti sovellettuna epärealistinen. Kantava nurmipinta pelastustienä on pelastustieohjeen vastainen ratkaisu, mutta sen avulla saavutettu vehreys on ollut tuomariston mieleen. Nurmipinnat ja viherkatot ovat perusteltuja myös hulevesien imeytyksen kannalta.

Pihat ovat toiminnallisesti monipuolisia, mutta melko samanlaisia ja tavanomaisia. Identiteettiä luovat elementit ja omaperäinen ote jäävät puuttumaan. Ehdotuksessa on kuitenkin onnistuneita yksityiskohtia. Runsaat viljelypalstat, marjapensaat ja hedelmätarhat antavat mahdollisuuksia asukaslähtöiseen pihan hoitoon. Ajatus asukkaiden yhteisestä kierrätyskeskuksesta yhteisessä piharakennuksessa on hauska. Hulevesien käsittely on mietitty ja ehdotettu kosteikkopainanteita. Mielenkiintoinen yksityiskohta on maahan upotetun kivikorimuurin käyttäminen hulevesien imeytyksessä. Kansipihojen yksityispihoille on onnistuneesti esitetty puupatioita ja pensasaitarajauksia. Muilla pihoilla yksityispihat puuttuvat.

Ehdotuksessa on lisäksi esitetty hyviä ideoita koko alueelle: mm. kyläkaivo ja kosteikkopuisto. Asuinalueelle tavoiteltu tunnelma on tuotu esiin sympaattisin näkymäkuvin.

“KATALOGI”

Pihojen suunnittelu perustuu pihasuunnittelijan ja tulevien asukkaiden vuorovaikutteisuuteen. Pihasuunnittelija luo pihan yksityiskohdista ja varusteista pihakatalogin, jonka perusteella asukkaat valitsevat mieleisensä pihan. Prosessin kuvaus ei ole tuonut aiheeseen mitään uutta. Pihasuunnittelu tuntuu latistuvan siihen, että asukkaat valitsevat katalogista mieleiset teemat kuten autokaupassa valitaan uuden auton varusteet. Piha on parhaimmillaan paratiisimainen paikka, ei pelkkä kokoelma eri aiheita. Monesti tällainen katalogiajatus on osa suunnittelijan työkalupakkia ts. tapa kommunikoida kuvin asiakkaan kanssa. Tavoite asukkaan sitouttamiseen pihan

hoitoon on sinänsä ansiokas. Siitä, houkutteleeko kilpailussa esitetyt pihat yhteisöllisyyteen ja vastuunkantoon, jää arvailujen varaan.

Hulevesiverkosto on suunnitelmassa kattava ja koko Kuninkaantammea rikastuttava. Hulevesien keräysreitit mallipihoilla olisivat voineet nivoutua vieläkin paremmin pihan kokonaisuuteen.

Villipiha, aktiiviapiha, aistipuutarha ovat hyviä lähtökohtia löytää pihojen erilaiset luonteet, mutta ideasta olisi voinut saada vieläkin enemmän irti. Teemat ovat hiukan irrallisia eivätkä edesauta kokonaisuuden hahmottamista tai anna riittävästi sisältöä pihoille (esim. hortus conclusus tulee ilmi korotetuista istutusalueista ja kasvivalinnoista).

Kansipihassa asukkaiden omat pihat on erotettu yhteisalueesta selkein rakentein. Portit ja tasot ovat hauskoja yksityiskohtia. Perspektiivikuvat havainnollistavat hyvin rajapintoja. Samoin luonnonkivimuurin komea.

Itse yhteispihoissa olisi kaivannut selkeämmin erityyppisiä julkisia, puolijulkisia ja puoliyksityisiä alueita.

Metsäpiha on suurpiirteisen onnistunut. Luonnonkiven käyttö hulevesiuomisessa on tyylikäs yksityiskohta. Pihojen detaljiikkaa olisi toki voinut tutkia hieman pidemmälle esimerkiksi maastoleikkauksin.

Tuoksujen huomioiminen pihasuunnittelussa on ansiokasta, mutta muuten kalliopiha, “Al Fresco” tuoksupuutarhoineen on jäänyt etäisimmäksi kilpailijan luonnehtimista tavoitteista. Pelastusreitit ovat mietitty huolellisesti tässä kuten muissakin esimerkkipihoissa.

Mukavasti esitetty ehdotus, jossa esitetyt kunnianhimoiset tavoitteet vuorovaikutteisuudesta jäävät melko tavanomaisiksi.

“3”

Mielenkiintoinen, analyttinen lähestymistapa, jossa on tutkittu ulkotilan yksityisyyttä ja käyttöä ja etsitty yleispäteviä suunnitteluratkaisuja kerrostaloalueille. Tekijän mukaan pilkkomalla suunnitteluongelma erilasiksi matriiseiksi ja asettamalla ne päällekkäin saadaan lukematon määrä erilaisia variaatioita. Analyysi jää kuitenkin liian yleisluontoiseksi eikä pysty tuottamaan suunnittelua palvelevia ratkaisuja. Myös sekavuus vaivaa hyvin moniulotteista ja “täyttää” ehdotusta. Taulukoista on

kuitenkin löydettävissä monia tärkeitä teemoja, kuten esimerkiksi suojaisten soppien tarve kerrostalopihoilla.

Tuomaristo epäili bulevardiajattelun toimivuutta juuri Kuninkaantammen alueella. Näitä bulevardeja ovat taidelävistämö, puistoreitti ja toimintareitti. Idea on vastakkainen nyt lähtökohtana olevalle spiraalimaiselle mallille. Ne ehdotukset, joissa toiminnallisuutta on kehitetty eteenpäin spiraalimaisen mallin puitteissa, ovat onnistuneet paremmin.

Kansipiha on kivipiha opiskelijoille ja vanhuksille eli erityisryhmille. Valinta on perusteltu, joskin kivipiha olisi voinut olla myös kuvitteellinen kalliopiha, joka tässä ehdotuksessa oli nimetty puutarhapihaksi. Valaistus kivikorien sisältä on lupaava idea. Lisäksi kivikorit ovat ekologinen tapa hyödyntää paikallista louhoskiveä. Rantalentopallokenttä on hauska, tosin varjoisessa paikassa. Piha on valitettavan raskaasti ja kalliisti rakennettu. Ulkotilan japanilainen kylpy ei ideana toimi kerrostalopihaan vaan tarvitsisi yksityisemmän tilan. Pihakylpy on kallis ja huonosti Suomen vuodenaikoihin sopiva. Puutarhapihan eritasoinen vesiallas on kieltämättä komea aihe.

Metsäpiha on selkeydessään ja lakonisuudessaan tyylikäs. Viitteellisestä esitystavasta johtuen yksityiskohdat kuten maantasoterassien liittyminen pihaan jäävät arvailujen varaan.

Tekijä on oivaltanut tasoerojen merkityksen pihojen jäsentelyssä. Esitettyssä muodossa tasoerot ovat osittain ylimitoitettuja ja kalliita toteuttaa ja tuovat pihoille liian raskaan ilmeen. Pelastusreitit ovat jääneet huomioitta kaikilla pihoilla. Hulevesien johdatusta on tutkittu havainnollisin leikkausdetaljein.

“FIILISPUISTO”

Ehdotuksessa on luotu kullekin esimerkkipihalle vahva, maisemallisiin lähtökohtiin perustuva identiteetti. Kansipihan veistoksellinen tunturimaisema tuodaan esille rakennettuina pintoina, joita voi käyttää esim. skeittailuun. Puupihalla säilytetään metsän tunnelma, ja kalliopihalle on luotu rantakalliomaisema. Kansipihan ja puupihan maisemalliset tavoitteet ovat perusteltuja, mutta kalliopihalle esitetyt betoniset kalliimuodot tuntuvat oudoilta. Ehdotuksen omaleimaisuutta hakeva lähtökohhta on sinänsä oikea, mutta ei sovellu toimintaa, ekologisuutta ja yhteisöllisyyttä

painottavalle Kuninkaantammen alueelle. Ehdotuksesta jää kaipaamaan eläytymistä asukkaiden arkeen ja toimintojen huomioon ottamista.

Ehdotuksessa on ansiokkaasti pohdittu pihojen tilasarjaa ja esim. puupiha ja kansipiha on ratkaistu hyvin. Toiminnat on nivottu osaksi pihasommitelmaa ja esim. metsäpihan “hiekkajoki” toimii hienosti leikkipihana ja hulevesien imeytyspintana. Puupihan yksityispihat on ratkaistu onnistuneesti. Kaikille esimerkkipihoille on esitetty pihasommitelmaa tukeva korttelirakennus.

Ehdotus jää hiukan viitteelliseksi asemapiirrosten ja suurpiirteisten näkymäkuvien varaan. Yksityiskohdat ja tarkemmat leikkaukset olisivat voineet tuoda perusideaan kantavuutta. Pelastusreittejä ei ole otettu huomioon, mitä voidaan pitää puutteena.

“LAITURIPIHAT”

Vahvasti toiminnoille perustuva ehdotus, jonka pääteemana ovat piharakennukset ja vesialtaat. Piharakennuksiin esitetty sauna tai kesäkeittiö sekä niihin liittyvät terassit muodostavat viihtyisiä oleskelupaikkoja. Erityisesti vanhusten korttelin alas laskettu saunaterassi on lupaava. Koristealaksi tai uima-altaaksi esitetyt vesiaiheet ovat käytännössä mahdoton toteuttaa hulevedellä, sillä huleveden määrä ja laatu vaihtelevat. Hulevesien hyödyntämiseen soveltuvat paremmin kosteikkotyypiset vesipainanteet, jotka toimivat kivanakin aikana.

Pihan käyttäjiin on eläydytty, ja toimintoja on esitetty monipuolisesti, jopa niin runsaasti, että pihat vaikuttavat ahtailta. Pihoille on ideoitu onnistuneesti mm. kasvihuoneita, katettuja ulkotiloja, kesäkeittiöitä ja erilaisia pihapelialueita. Ansiona on pidetty myös pyöräpaikkojen huomioon ottamista piha-alueelle; tosin niiden sijoitusta olisi voinut tutkia tarkemmin. Yksityispihojen rajautumista julkiseen tilaan on tutkittu kiitettävästi.

Ehdotuksen puutteena on eri pihojen samankaltaisuus sekä sommitelman kaavamaisuus ja pirstaleisuus, mikä johtuu pihan “sisustamisesta” eri toiminnoilla. Kansipihalle rakennettu, geometrisesti jäsennetty piha soveltuu, mutta kallio- ja metsäpihalla ratkaisu tuntuu jäykältä. Metsäpihan ja kalliopihan maisemallisia lähtökohkia ja esim. maastonmuotoilua olisi voinut hyödyntää enemmän.

Ehdotuksessa on otettu kantaa koko Kuninkaantammen alueeseen ja esitetty mm. hulevesiviiruja, torille talvisin jäädytettävää kahluuallasta ja skeittipaikkaa. Toiminnalliset ehdotukset ovat hyviä, mutta muuten kokonaissuunnitelma on yksipuolinen ja esittää saman piharatkaisun monistettuna sabluunamaisesti koko alueelle.

“VUOSIRENGAS”

Asukkaiden vastuunottoon omasta pihastaan rohkaiseva ehdotus. Tekijä on lähestynyt pihan käyttöä eri vuodenaikoihin ajoittuvien toimintojen kautta. Pihavastavan nimeäminen on hyvä konkreettinen ehdotus. Kaikkiaan hyvin eri käyttäjäryhmiin eläytyvä ehdotus.

Pihan muuntuva sydän on mielenkiintoisesti kuvailtu, mutta varsinaista käytännön sovellusta olisi voinut kehittää ja piirtää pidemmälle.

Ehdotuksen jakaminen vuodenaikojen mukaan on haastava lähtökohta. Ajoittain on onnistuttu eläytymään pihan käyttöön eri vuodenaikoina, mutta muuten vuodenaikateemasta ei ole saatu irti mitään innovatiivista. Sen sijaan korttelipihojen suunnittelun avuksi kehitetty pihapaletti; pihan jakaminen muistiin, vapauteen, elämyksiin ja turvaan on oivaltava. Suunnitelmissa käytännön sovellutukset ovat valitettavasti jääneet hieman kaavamaisiksi.

Korttelipihat jakautuvat hyvin yksityisiin ja puolijulkisiin tiloihin. Omat pihat ovat sympaattisia. Yhtenäinen nurmikenttä on toimiva ja riittävän kokoinen. Suojauksen ja avoimuuden aste on hyvä. Tekijä on esittänyt toiminnot huomioiden aurinkokulmat. Pihaa kiertävä selkeä polku käsi-johteineen on senioripihassa käyttökelpoinen idea. Pihan muuntuvat sydämet, piharakennukset, ovat jääneet luonnosmaisiksi eikä niiden selostuksessa esitetty muunneltavuus välity ehdotuksessa.

Parkkihallin hukkalämmön hyödyntämistä piha-alueella ei ole Suomessa juurikaan mietitty. Ajatus on sekä ekologisesa mielessä että pihan käytön kannalta kiinnostava.

Sympaattinen lähtökohta, jossa on tutkittu pihan psykologista konseptia. Vuodenaikojen huomioonottaminen tuo elämänmakuuta mutta jää liian yleisluontoiseksi kuvitukseksi eikä tuo piharatkaisuihin mitään konkreettista uutta. Kokonaissuunnitelma jää viitteelliseksi.

“OMA PAIKKA”

Ehdotuksen tavoitteena on luoda kerrostaloasukkaalle mahdollisuus omaan pihaan ja luontokokemuksiin. Yksityiset pihat ovat laajoja ja ne on rajattu onnistuneesti istutuksin yhteispihasta. Yhteispihojen toimintoja on mietitty monipuolisesti ja eri käyttäjäryhmiin on eläydytty. Opiskelijapihalle on esitetty esim. hauskaasti ideoituja vuokrattavia kasvihuoneita ja kuntoilualuetta ja senioripihalle ryytimaata ja kukkatarhaa. Työn teemaksi valittua luonnon kokemista tarjoavat mm. kosteikkopajukot ja hulevesipainanteet. Lupavasta luontoaiheesta olisi voinut saada enemmänkin irti. Hulevedet on otettu kiitettävästi huomioon pihasuunnittelussa. Myös pelastusreitit on hoidettu moitteettomasti.

Ehdotuksessa on hyviä toiminnallisia ajatuksia, mutta kokonaissommitelma jää sirpaleiseksi ja tavanomaiseksi. Asemapiirroksen lisäksi olisi kaivattu mm. selventäviä leikkauksia ja detaljeja. Piharakennusten mahdollisuudet on jätetty hyödyntämättä.

4.3 Alaluokka (8 kpl)

“VISIO”

Kullekin pihaille on haettu oma ilme, (kumpu, kansi, allaspiha). Tavoitteessa onnistutaan mutta ehdotus jää muuten toiminnallisilta ja kaupunkikuvallisilta ideoiltaan köyhäksi.

Kumpupiha on kolmesta pihosta onnistunein. Hulevesien käyttö rikastuttaa pihaa. Kumpumainen varastorakennus on onnistuneesti liitetty kokonaissommitelmaan. Läpikuljettavasta polusta muodostuu jännittävä paikka. Osa kummuista on kuitenkin hoidon kannalta liian jyrkkiä.

Kansipihan ja allaspihan käsittely on lähtökohdiltaan epäonnistunut. Kansipihan viipaleiden estetiikka ei vakuuta ja viipaleet ovat kallis toteuttaa. Myös allaspiha on teemaltaan enemmän julkiseen puistoalueeseen liittyvä aihe kuin asuntopihaan puutarhan korvike. Kalliopihalle olisi toivonut enemmän pihan omista lähtökohdista ja lostunutta ehdotusta. Valaistus on onnistuneesti integroitu pihan rakennettuihin pintoihin.

Ensimmäisen kerroksen tilojen liittyminen pihatilaan on jäänyt huomioitta. Kuninkaantammen yleissuunnitelma puuttuu. Kasvinviljelyn yhdistäminen erityyppisiin pihoihin on hauska idea.

“JA TAMMEN ONKALOSSA”

Tekijä on paneutunut huolella koko alueen kartoittamiseen. Ehdotuksessa jää kuitenkin kaipaamaan voimakkaampia alueen omaa identiteettiä kohottavia ideoita. Nyt pirstalemainen kokonaissuunnitelma jää enemmän kattavaksi luetteloksi pihaan liittyvistä toiminnoista, materiaaleista ja rakenteista. Esimerkkipihoissa jää kaipaamaan hienovaraisempaa jäsentelyä ja esimerkiksi betonikiveystä on käytetty turhan laajoina kenttinä. Sen sijaan sisäänkäyntien porttiaiheita on mietitty onnistuneesti.

Tekijä on eläytynyt hyvin senioreille tarkoitettussa pihaan käyttäjän tarpeisiin. Piharakennusten toiminnot ovat oivallisia. Myös rajatut kasvimaat ovat onnistuneesti suunniteltu. Senioripiha voi hyvinkin houkutella vastuun ottamiseen omasta piha-alueesta. Tässä korttelipihaan on monipuolista ja käyttäjään eläytyvää pihasuunnittelua. Muut pihat eivät yllä ihan samalle tasolle.

Rakennusten maantasokerroksen tilojen liittymistä itse pihatilaan ei ole mietitty riittävästi. Nyt se jäävät muutamien puupatioiden varaan. Pelastusreitistöjä ei ole myöskään esitetty, vaikka ne ovat mahdollista järjestää esitetyillä pihoilla.

Ehdotuksen pihatilat senioripihaa lukuun ottamatta eivät ole elämyksellisiä, vaikka toiminnot ovat kylläkin valittu oikein. Toimintojen jäsentely on osittain kaa- viomaista. Kasvit eivät luo riittävästi monimuotoisuutta ja topografinen suunnittelu puuttuu. Ehdotusta vaivaa vahvan kokonaisidean puuttuminen. Kalliopiha ja kansipiha ovat vaihtaneet paikkaa.

“LUODIKKO”

lhastuttava saaristoidea, joka on alueelle kuitenkin vieras. Idea ei myöskään ole monistettavissa Kuninkaantammen kaikkiin pihoihin vaan se toimii erinomaisesti vain muutamassa valikoidussa korttelipihaan. Ehdotuksessa jäi kaipaamaan muita vastaavia luontoideoita, jotta alueesta muodostuisi yllätyksellinen. Tekijä ei ota mitenkään kantaa eri ikäryhmien erilaisiin tarpeisiin.

Kumpujen avulla pihalle muodostuu mielenkiintoisia paikkoja ja myös hauskoja näkösuojia. Kumputeema toimii hyvin myös talvikautena ja houkuttelee lapset lumileikkeihin.

Toiminnalliset asiat kuten maasauna, maakellari tai leikkikuoppa nivoutuvat onnistuneen luonnosmaisesti valittuun teemaan. Valitettavasti ehdotus on jäänyt keskeneräiseksi. Tekijän olisi toivonut esittävän esimerkipihat tarkemmin ja pihoilla olisi voinut olla enemmän keskinäistä eroavaisuutta. Ensimmäisen kerroksen tilat eivät ole vaikuttaneet rakennuksen vierustan käsittelyyn.

Kansipihalla teema ei toimi niin hyvin kun metsä- ja kalliopihalla. Kummut ovat teknisesti haastavia, vaikeita hoitaa ja alttiita eroosiolle.

Hauskan luonnosmainen ehdotus, mutta pelkät kummut eivät riitä aiheeksi erityyppisiin pihoihin ja erilaisille käyttäjäryhmille.

“QUERCUS URBANUS”

Tammen oksistosta inspiroitunut ehdotus, jossa esitetään eri korkeudella kulkevia siltoja yhdistämään korttelipihoja toisiinsa. Vaikka silta yksittäisenä rakenteena voisi olla mielenkiintoinen, näin laajasti toteutettuna ratkaisulla ei ole toiminnallisia eikä kaupunkikuvallisia perusteita. Eh-

dotuksen pääteema ei tuomariston mielestä sovellu Kuninkaantammen alueelle. Oksiston muotoa toistava hulevesijärjestelmä uomineen ja altaineen on sen sijaan toimiva aihe.

Pihat ovat jääneet luonnosmaisiksi ja tammen lehteen pohjautuva muotokieli jää irralliseksi. Pihojen suurpiirteinen ote on sinänsä onnistunut. Myös pihojen maisemalliset lähtökohdat on oivallettu. Yksityispihoja ja niiden rajautumista yhteispihaan on tutkittu moitteettomasti.

“MOSAIIKKI”

Ehdotus tukeutuu koko kilpailualueetta yhdistävään kiemurtelevaan, kierrätysmateriaalista rakennettuun mosaiikkikuvioon, joka toteutettaisiin katujen ja pihojen pinnoitteissa, hulevesipainanteissa ja julkisivuissa. Pääteemaksi valittu aihe jää irralliseksi ja yksipuoliseksi ornamentiksi, jolla ei ole kaupunkikuvallisia eikä toiminnallisia perusteita. Paikallisen kivaineuksen hyödyntäminen mosaiikissa on ajatuksena hyvä, mutta ideasta olisi kaivannut selventävää detaljia.

Kuninkaantammen aluetta, esimerkiksi pihojen toimintoja ja maisemallisia lähtökohtia on tutkittu huolellisesti, mutta ratkaisuissa ei ole onnistuttu löytämään uutta sisältöä kerrostalopihaan. Pihoille ei ole löydetty vahvaa identiteettiä, vaan ratkaisut jäävät tavanomaisiksi. Yksityispihoja ja niiden rajautumista yhteispihaan on tutkittu kiittävästi.

“TAMMEN OKSAT”

Keskeneräiseksi jäänyt ehdotus. Tammen oksista inspiroitunut ehdotus, jossa on esitetty koko alueelle kiemurteleva hulevesi/pintakuvioaihe. Pääteemaksi valittu aihe jää irralliseksi ja yksipuoliseksi ornamentiksi, jonka rinnalla toiminnat ja tilallinen ote jää toissijaiseksi sekä pihat luonnosmaisiksi.

Ehdotuksessa on tietoisesti nostettu asuntopihat selkeästi maanpintaa ylemmäs ja esteettömyysvaatimukset on huomioitu. Tästä asuntopihojen liittymisestä korttelipihaan jäi kaipaamaan tarkempia leikkauspiirustuksia. Ehdotuksessa vain metsäpiha on esitetty 1/200. Piharakenuksia ei ole hyödynnetty ja yksityispihat ovat viitteellisiä. Elämyksellisyys ja tammi-puun lämpö puuttuu ehdotuksesta.

“KALEIDOSKOOPPI”

Suurpiirteisesti esitetty ehdotus, jossa on hyvä ideoita mutta kokonaisuus jää epäselväksi puuttuvien selostusten ja viitteellisten detaljien vuoksi. Ehdotuksen erillinen A4-selostus on hyvin yleispiirteinen listaus pihan tärkeistä asioista eikä selvennä tekijän tavoitteita. Pihojen maisemalliset lähtökohdat on ymmärretty oikein ja esim. kalliopihalla on vahva identiteetti. Myös kansipihan ratkaisut ovat luontevia ja esim. pelikenttä onnistunut. Ehdotuksen “vihreästä seinämästä” olisi kaivannut selventäviä detaljeja.

Ehdotuksessa ei ole eläydytty asukkaisiin. Yksityispihoja ei ole otettu huomioon, mitä voidaan pitää puutteena. Maantaso-kerroksen toiminnot, esim. yhteistilat, eivät ole heijastuneet pihan käsittelyyn, vaikka niille olisi ollut luontevaa esittää esim. ulko-oleskelualueita.

“TUOKIO”

Pihojen ottaminen maksimaalisesti ensimmäisen kerroksen asuntojen käyttöön on hyvä tavoite. Kaikki korttelipihat on jaettu määrätietoisesti yksityisiin, talokohtaisiin ja yhteisiin pihoihin. Pihojen jako eri pintamateriaaleihin on onnistunut. Tehosteseinät on kytketty osaksi hulevesijärjestelmää ja muodostavat taideteeman Arabianrannan ympäristötaideideaa mukaillen.

Korttelipihat ovat toiminnallisesti yksipuolisia. Eri käyttäjäryhmien tarpeita ei ole otettu riittävästi huomioon. Pihat ovat kovin rakennettuja. Rauhoittavia vihermasoja ei juurikaan ole. Myöskään pelustusreittejä ei ole huomioitu mitenkään.

Kalustemainen varastotila terassoidulla pihalla on kehityskelpoinen idea, mutta muuten terassointi on raskas aihe metsäpihalla. Opiskelija-asuntojen korttelissa iso hulevesien keräilyallas liittyy kauniisti pihasaunaan muodostaen viihtyisän ympäristön. Altaan rajapintoina on onnistuneesti puinen terassi, tehostemuuri ja luonnonrantaviiva. Muuten esitetty aineisto, perspektiivikuvat ja periaateleikkaukset, ovat jääneet kovin luonnosmaisiksi ja moniselitteisiksi.

5. Kilpailun tulos

5.1 Palkinnot ja lunastukset

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti jakaa palkinnot, lunastukset ja kunniamaininnan seuraavasti:

1. Palkinto 20 000 euroa nimimerkille "3+3"
2. Palkinto 15 000 euroa nimimerkille "IHANALLA PIHALLA"
3. Palkinto 7 000 euroa nimimerkille "CYKLO"

Lunastus 3 000 euroa nimimerkille "AURINGONKEHRÄ"

Lunastus 3 000 euroa nimimerkille "OLOTILAT"

Kunniamaininta nimimerkille "PUUHAKKAAT"

5.2 Kilpailun anti ja jatkotoimenpiteet

Pihasuunnittelu ja asemakaavoitus

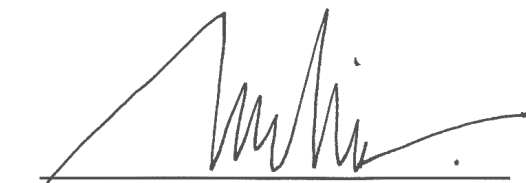
Kilpailu osoitti, että varhaisessa vaiheessa tehty ideointi pihasuunnittelusta voi tuoda uutta sisältöä asemakaavoitukseen. Asemakaavassa määriteltäviä asioita voivat olla mm piharakennusten, viherhuoneiden ja yhteistilojen rakentamisperiaatteet, säilytettävän puuston osuus tai ekologisesti kestävät ratkaisut. Kuninkaantammen suunnitteluun kilpailu toi myös kiinnostavia näkökulmia kävelykatujen ja korttelipihojen yhteyksistä ja eroista. Korttelien toimintapaikkoja on esitetty keskitettäväksi kaduille aktivoimaan julkista ulkotilaa. Näin pihoista saadaan avaria, vastapainoksi tavoitellulle tiiviille katukuvulle. Huomiota on kiinnitetty myös pihan ja kadun liittymäkohtiin. Porttiaiheet tai lasiverannat "porttikonkeina" rikastavat alueen kaupunkikuvaa tarjotessaan kehystettyjä näkymiä kaduilta pihoille ja päinvastoin.

Jatkotoimenpiteet

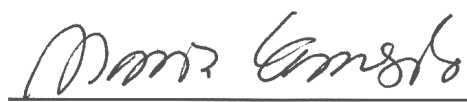
Kilpailutöistä ja niihin sisältyvistä ideoista kootaan kaupunkisuunnitteluvirastossa julkaisu, joka toimii ideapankkina ja inspiraationlähteenä niin kerrostalopihojen suunnittelijoille kuin rakennus- ja kaupunkisuunnittelijoillekin. Kilpailussa palkittujen ratkaisujen jatkokehittely- ja toteuttamismahdollisuuksia Kuninkaantammen alueella arvioidaan asemakaavoituksen ja rakennussuunnittelun yhteydessä.

5.3 Arvostelupöytäkirjan varmennus

Helsingissä lokakuun 22. päivänä 2008

Annukka Lidroos, puheenjohtaja

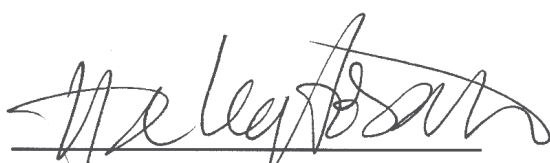
Maria Karisto

Ranja Hautamäki

Aila Korpivaara

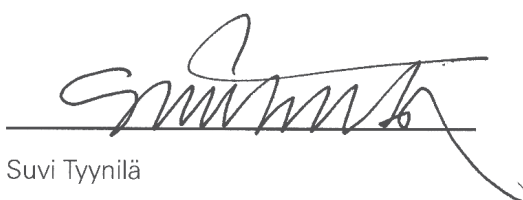
Ifa Kyösäho

Pekka Leskinen

Sari Ruotsalainen

Suvi Tyynilä

Katri Tulkki

Ulla Vahtera

Jari Viherkoski

Elina Tuominen, sihteeri

5.4 Nimikuorten avaus

Palkittujen, lunastettujen ja kunniamaininnan saaneiden ehdotusten nimikuoret todettiin avaamattomiksi.

Palkinnon, lunastuksen tai kunniamaininnan saivat seuraavat tekijät:

Palkitut ehdotukset:

3+3

Tekijät:

Loci maisema-arkkitehdit Oy

Milla Hakari, Pia Kuusiniemi, Krista Muurinen, Teresa Rönkä, Emilia Weckman

Avustaja:

Kimmo Kirvesmäki

Ihanalla Pihalla

Tekijät: MA-arkkitehdit

Kaisu Hynynen, Aino Karilas, Paula Lonka, Varpu Mikola, Riikka Nousiainen, Piia-Liisa Orrenmaa

Avustajat:

Pia Dahlin ja Jari Lonka

Cyklo

Tekijät: Eriksson Arkkitehdit Oy

Jan Pesonen, Patrick Eriksson, Tapani Rauramo, Arja Sippola, Jyrki Kauhanen, Sun Lin, Lasse Nikula

Lunastetut ehdotukset:

Auringonkehrä

Tekijät:

Ulla Loukkaanhuhta, Tanja Nieminen, Anna Bergman, Mikko Rusanen

Avustajat:

Jesse Anttila, Aija Nuoramo, Ville Mellin, Antti Turkko

Olotilat

Tekijä:

Sirpa Mäkilä

Avustaja:

Ari Ikonen

Kunniamaininta:

Puuhakkaat

Tekijä:

Aino Aspiala

1. palkinto "3+3"

2. palkinto "Ihanalla Pihalla"

3. palkinto "Cyklo"

